

UNIVERZITA PARDUBICE

Fakulta ekonomicko-správní

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2022

Aneta Dytrtová

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Umění, jako příležitost pro investory
Bakalářská práce

2022

Aneta Dytrtová

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Aneta Dyrťová**
Osobní číslo: **E18200**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management podniku: Management malých a středních podniků**
Téma práce: **Umění jako příležitost pro investory**
Zadávací katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je investování do alternativní investice, kterým je umění. Zkoumaná investice je analyzována a komparována z pohledu investičních příležitostí v oblasti umění včetně formulování doporučení pro stávající a potenciální investory.

Osnova:

- Teoretická východiska u alternativních investic.
- Charakteristika umění.
- Investiční příležitosti do umění.
- Formulace doporučení pro investory.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

HOWARD, M. Ovládněte tržní cykly. Praha: Grada, 2019, 292 s., ISBN 978-80-271-2500-5.
GARNER, C. Komodity: úvod do investování na nejrychleji rostoucím trhu. Brno: BizBooks, 2014, 296 s. ISBN 978-80-265-0019-3.
NOVOTNÝ, J. Investování na finančních trzích s podporou psychologické analýzy. Ostrava: Key Publishing, 2018. 182 s. ISBN 978-80-7418-291-4.
REJNUŠ, O. Finanční trhy. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada Publishing, 2014. 768 s. ISBN 978-80-247-3671-6.
SWEDROE, E. L., BALABAN, RC. Úspěšný investor: odhalte 77 investičních omylů. Brno: BizBooks, 2012. 288 s. ISBN 978-80-265-0052-0.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Josef Novotný, Ph.D.**
Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2021**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2022**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

Ing. Michaela Kotková Strítěská, Ph.D. v.r.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. září 2021

Prohlašuji:

Práci s názvem Umění, jako příležitost pro investory jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 31. 08. 2022

Aneta Dytrtová

PODĚKOVÁNÍ

Zde bych velice ráda poděkovala svému vedoucímu bakalářské práce Ing. Josefu Novotnému Ph.D., za jeho trpělivost a vstřícnost během doby psaní a konzultací bakalářské práce, bez které by práce nebyla dokončena.

ANOTACE

Práce je zaměřena na analýzu na trhu s uměním, porovnání umělců jako takových, porovnání fondů zaměřujících se na umění s fondy, které se věnují jiným alternativním investicím.

KLÍČOVÁ SLOVA

Alternativní investice, investor, umění, nákup, prodej

TITLE

Art as an opportunity for investors

ANNOTATION

The work is focused on analysis of the art market, comparison of artists as such, comparison of funds on art with funds dedicated to other alternative investments.

KEYWORDS

Alternative investment, investor, purchase, sale

OBSAH

1.	Teoretická východiska u alternativních investic	13
1.1.	Investice.....	13
1.2.	Investor	13
1.3.	Typy investorů.....	14
1.4.	Spekulant	15
1.5.	Alternativní investice.....	16
2.	Charakteristika umění	24
2.1.	Umělecké směry	24
2.2.	Aukce a aukční síně.....	27
2.3.	Rozdělení typů aukcí	28
2.4.	Největší a nejvýznamnější aukční síně.....	29
2.5.	Prodejní galerie.....	31
3.	Investiční příležitosti do umění.....	33
3.1.	Umělecké investiční společnosti	33
3.2.	Porovnání prodejů v aukčních síních Sotheby'S a Christie'S.....	37
3.3.	Rok 2021 a trh s uměním.....	38
3.4.	Český prodej umění.....	42
3.5.	Česká moderna a její prodej	46
3.6.	Celosvětové rekordní prodeje uměleckých děl.....	47
3.7.	Indexy na trhu s uměním	47
3.8.	Nejoblíbenější umělci po celém světě	52
4.	Formulace doporučení pro investory	54
	ZÁVĚR	56
	POUŽITÁ LITERATURA.....	57

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 - Typy investorů a jejich akceptace míry rizika a očekávaného výnosu ..	15
Obrázek 2 - Objem prodaných NFT tokenů v bilionech USD.....	23
Obrázek 3 - Průměrný reálný výnos v obdobích vysoké inflace	37
Obrázek 4 - Prodeje na hlavních uměleckých trzích v letech 2009-2021	39
Obrázek 5 - Procentuální podíl celosvětového obratu v konkrétních zemích.....	39
Obrázek 6 - Porovnání rekordních hodnot aukčních síní.....	40
Obrázek 7 - Umělecké kusy prodávané podle cenových kategorií	41
Obrázek 8 - Finanční objemy v letech 2013-2022	43
Obrázek 9 - Počty prodaných a neprodaných děl galerie Kodl v letech 2013-2021 ..	45
Obrázek 10 - Počet prodaných děl jednotlivých umělců v posledních 10 letech.....	46
Obrázek 11 - Mei Moses Index 1950-2021.....	48
Obrázek 12 - Global Artprice Index v letech 2002–2022	48
Obrázek 13 – Porovnání Indexu Artprice100® a S&P 500 v letech 2000-2022	49
Obrázek 14 - Art+ Index v letech 2003-2022	50
Obrázek 15 - Nejvíce využívané techniky v umění	52
Obrázek 16 - Nejoblíbenější umělci v konkrétních zemích celého světa	53

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 - Zhodnocení jednotlivých alternativních investic.....	16
Tabulka 2 - Porovnání dvou českých investičních fondů s uměním.....	34
Tabulka 3 - Porovnání fondů alternativních investic	35
Tabulka 4 - Porovnání uměleckých fondů s developerským	35
Tabulka 5 - Návratnost investice do děl konkrétních umělců.....	36
Tabulka 6 - Aukční obraty největších aukčních síní	38
Tabulka 7 - Průměrné koeficienty růstu a absolutní přírůstky	38
Tabulka 8 - Významné hodnoty roku 2021 aukční síně Chrisite's.....	40
Tabulka 9 - 10 nejdražše vydražených děl na aukcích v ČR v roce 2021	42
Tabulka 10 - Historicky nejvyšší prodeje v ČR.....	43
Tabulka 11 - Absolutní přírůstky a koeficienty růstu v jednotlivých letech.....	44
Tabulka 12 - Průměrný absolutní přírůstek a koeficient růstu za posledních 9 let	44
Tabulka 13 - Finanční objemy, absolutní přírůstky a koeficienty růstu v jednotlivých letech	45
Tabulka 14 - Průměrný absolutní přírůstek a průměrný koeficient růstu Galerie Kodl	46
Tabulka 15 - Průměrný počet prodaných děl v letech 2013-2021	46
Tabulka 16 - Top 10 celosvětově nejdražších uměleckých děl.....	47
Tabulka 17 - Top 10 nejúspěšnějších současných českých umělců.....	51
Tabulka 18 - Prodeje Krištofa Kintery v letech 2013-2021	51

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

S&P	Standard & Poor's
USD	Americký dolar
NFT	Nezaměnitelný token

ÚVOD

Investice jako takové jsou nedílnou součástí světa kolem nás a celé tržní ekonomiky. Společně s ostatními faktory ovlivňují situaci na celosvětovém trhu. Alternativní investice do umění, které jsou předmětem této práce jsou speciální. Nejsou v České republice ještě tak známé a běžné jako například ve Spojených státech amerických či Spojeném království. Jsou to hlavně investice zájmové, které dělají radost. Tyto investice jsou také prostředkem, jak zmírnit dopady inflace, vzhledem k jejich výnosnosti. Pokud ale chce investor do tohoto odvětví investovat, je nutné, aby znal nějaké souvislosti, měl znalosti a orientoval se v tomto odvětví. Stejně jako u klasických investic je i zde stejně tak důležité se ubezpečit, že se tyto aktiva nakupují a prodávají ve správný čas.

Cílem práce je investování do alternativní investice, kterým je umění. Zkoumaná investice je analyzována a komparována z pohledu investičních příležitostí v oblasti umění včetně formulování doporučení pro stávající a potencionální investory.

V teoretické části se čtenář setká s vysvětlením několika základních pojmů. Tyto pojmy jsou spojeny s alternativními investicemi, investováním obecně, aukčními síněmi, i samostatnými typy aukcí. V praktické části pak čtenář získá konkrétní hodnoty, analýzy, výsledky porovnávání konkrétních subjektů a zajímavosti ze světa umění.

1. Teoretická východiska u alternativních investic

1.1. Investice

Investice se definuje jako možný krok, kdy se investor vzdá momentálně stanoveného množství peněz za tušený, či předpokládaný přísun finančních prostředků v libovolnou dobu v budoucnosti, či k přesně určenému datu. Nepochybně je zde předpoklad, že daný příjem v budoucnu, bude mít větší hodnotu, než je momentální vložená hodnota peněžních prostředků investorů. Označují se dva prosté povahové typy v záležitosti přístupu k investicím. Těmito typy jsou investoři a spekulanti. Většina lidí nerozlišuje tyto dva termíny, i přesto, že ve skutečnosti jde o značně odlišnou skupinu navštěvující kapitálové trhy. Investovat lze buďto do úsilí, jako je použití peněz k zahájení podnikání, nebo do aktiv, jako je nákup určitého zboží, komodit nebo derivátů. Investování má dvě strany, je to riziko a výnos. Pro investování, je riziko naprosto zásadní. Žádná rozprava o výnosech nebo výkonu nemá význam, aniž by se alespoň nedotkla souvisejícího rizika. Důležitou otázkou pro nové investory je určit, kde riziko skutečně je a jaké rozdíly jsou mezi nízkým a vysokým rizikem. Nízké riziko, obvykle znamená nízké očekávané výnosy, kdežto investice s vyšším rizikem můžou přinést výnosy vyšší. Nízkorizikové investování znamená také zajištění toho, aby žádná z potencionálních ztrát nebyla zničující. Vysoce rizikové investice jsou takové, u kterých je poměrně procentuálně vysoká šance na ztrátu kapitálu, nedostatečný výkon, či na zničující ztrátu. Při investicích je nutné zvažovat faktory jako je diverzifikace, časový horizont, krátkodobé a dlouhodobé cíle, nebo očekávané výnosy. Diverzifikací se rozumí způsob, kterým lze snížit riziko snížení investic, například koupí více druhů derivátů či komodit. (Patria.cz, 2021)

1.2. Investor

Existuje mnoho definic investorů, může to být člověk, banka, penzijní fond, pojišťovna, nebo fyzická osoba, která již investuje svůj kapitál a jejíž pozornost se z pohledu času zabývá delším držení získaných investičních nástrojů nebo má zájem investovat. Investoři vyhledávají nejlépe vyhovující způsoby, jak zhodnotit volné finanční prostředky. To je také důvod, proč velkou část jeho času věnuje analýze přijatelným investičním příležitostem, jejich průzkumem a srovnáváním.

1.3. Typy investorů

Každý investor si sestavuje vlastní portfolio podle svých preferencí. Investory lze rozdělit podle zaměření dominantních oblastí nebo podle míry akceptace rizika.

Investoři a jejich zaměření podle oblastí

Při zaměření investorů podle dominantních oblastí lze investory rozdělit na reálné, finanční a univerzální. Proto v portfolio reálného investora můžeme najít nemovitosti, pozemky, umění, drahé kovy či zlato. Finanční investor se pohybuje ve finančním prostředí a je pro něj charakteristické portfolio které je založeno převážně na finančních investicích. Pro takového investora je podstatné, že nechce vynakládat žádné úsilí na údržbu a kontrolu, která je nutná právě při správě reálných investicích. Kombinací reálného a finančního investora je univerzální investor. Cílem tohoto investora, je poskládat portfolio tak, aby nebyl závislý jen na jedné oblasti. Univerzální portfolio má výhodu, že si jej může eventuálně vytvářet profesionální i neprofesionální investoři, a to podle jejich finančních možností. (Novotný, 2018)

Investoři podle akceptace míry rizika

Nejobvyklejším způsobem, jakým se segmentují investoři je právě jejich vztah k riziku. Podle tohoto kritéria se dají rozdělit do 5 skupin.

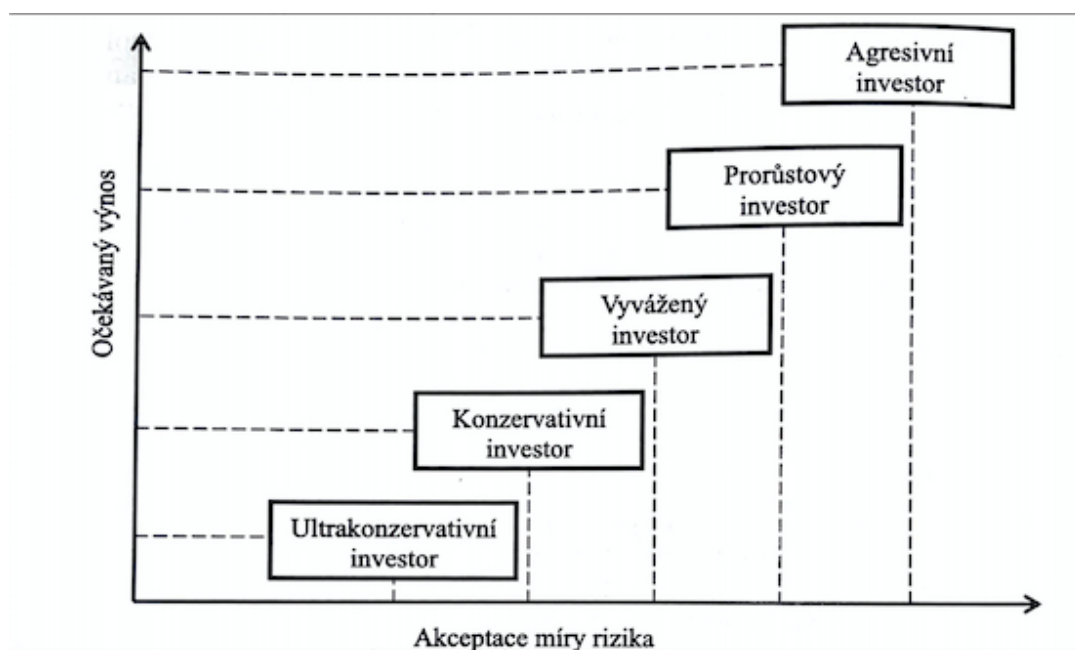
Ultrakonzervativní investor má za hlavní cíl nepřijít o žádné finanční prostředky, snaží se jich uložit tedy do co nejjistějších investičních a spořicíh produktů, které jsou nabízeny proslulými peněžními institucemi. Je ochotný přijmout hlavně produkty jako spořicí účty, termínované vklady nebo spořicí účty. Co se týká reálných investic, je pro něho podstatné vlastní bydlení. Nebere to jako investici, ale spíše jako společenskou nutnost.

Konzervativní investor je oproti tomu ultrakonzervativnímu lehce odváznější a je svolný k tomu, aby akceptoval například zlato jako možnou reálnou investici. V tomto případě hraje velkou roli likvidita. Oproti ultrakonzervativnímu investorovi je také ochotný své portfolio rozšířit o zajištěné fondy.

Jako dalším typem investora je vyvážený, někdy také nazývaný jako balancovaný. Tento investor nemá riskantní kroky, jeho hlavním finančním nástrojem jsou dluhopisy, které zaručují pevný výnos. Tato skupina investorů rozumí slovu inflace, a proto je pro ně důležité, získávat peníze nad inflaci.

Dalším typem investora je prorůstový, který je schopný akceptovat vyšší míru rizika ve svém portfoliu investic. Jeho portfolio je složeno z cenných papírů, jako jsou akcie, dluhopisy a fondy.

Jako posledním typem investorů je dynamický neboli agresivní. Pro tyto investory je riziko výzva, vzhledem k tomu, že se vůbec nebojí investovat do vysoce rizikových investic. Jsou to investoři, kteří počítají s nějakými finančními ztrátami a cílem jejich investiční strategie je za podstoupené riziko docílit zisku vyššího, než je míra inflace. Lze je také označit jako vrcholové spekulanty, vzhledem k uskutečňovaným obchodům s vysokou mírou rizika. (Novotný, 2018)

Obrázek 1 - Typy investorů a jejich akceptace míry rizika a očekávaného výnosu

Zdroj: (Novotný, 2018, str.148)

1.4. Spekulant

Spekulant je takový člověk, který z pohledu času drží mnohem krátkodoběji a nehledí moc na kvalitní údaje o dané akcií a jeho názory jsou většinou založeny na předchozím zkoumání chování cen. Způsob, jak spekulanti hledí na možné investice se nazývá technická analýza. Tato analýza se snaží předpovědět budoucí vývoj cen. Vzhledem k tomu, že lidé nejsou stroje a že se historie opakuje, technická analýza funguje, tím, že lidé reagují na vyhlášení podobných zpráv. Technickou analýzu využívají obchodníci na forexovém a kryptoměnovém trhu. Ale ani tak to není svatý grál, protože vykazuje i mnoho falešných signálů. Vysoké zisky, ale i vysoké potencionální ztráty se očekávají u spekulanta také. Spekulace se tudíž nechá označit,

jako snaha o dosažení co nejvyššího a co nejrychlejšího zisku, při podrobení se vysokého rizika s vysokou pravděpodobností ztráty. Tématem rozlišení investora a spekulanta se zabíralo spousta významných investorů. Je zde například André Kostolany, jakožto jeden z nejznámějších maďarských účastníků burz, který ve své knize Peníze a burza rozděluje investice na 3 základní třídy, dále pak například Joseph De La Vega, Howards Marks a v neposlední řadě také Benjamin Graham. Spekulanti většinou nakupují investice s myšlenkou, že je budou držet jen krátký časový horizont, a to způsobuje to, že vystupují a vstupují z jednotlivých pozic. (Investguru.cz, 2021)

1.5. Alternativní investice

Mimo ty klasické investice, existují i investice alternativní, či netradiční. Lidé nemusí být zrovna investory proto, aby se s takovými netradičními investicemi setkali. Investovat se totiž dá například do luxusního alkoholu, zejména pak roste zájem investorů investovat do výběrových rumů, či vín. Zamožní lidé pak mohou uvažovat o tzv. investičním diamantu. Nadále také roste zájem zainvestovat do automobilu, kdy se nemusí jednat o veterán, ale například také o speciální model, či málo čtené provedení. Zkušenější a obeznámenější investoři pak uvažují také o vkladu jejich finančních prostředků do umění. Všechny tyto aktiva, mají společný rys, a to, že se většinou jedná o nějaký sběratelský předmět, který je většinou sám o sobě jedinečný, a to je důvod, proč jeho hodnota v čase roste. Pro alternativní investici můžeme rozlišit sběratele a investora. Sběratel shromažďuje tyto předměty nejčastěji z důvodu, že k nim má nějaký vztah. Na druhé straně jsou zde investoři, kteří tyto hmotná aktiva vidí jako pozoruhodnou investici, která by se měla v průběhu doby zvyšovat. Že tyto investice rostou na ceně, dokazují například data, která můžeme vidět na investičním fondu Knight Frank. (Finex.cz, 2020)

Tabulka 1 - Zhodnocení jednotlivých alternativních investic

	Whisky	Mince	Hodinky	Víno	Diamanty	Auta	Umění
Zhodnocení za rok 2019	5 %	3 %	2 %	-1 %	-1 %	-7 %	5 %
Zhodnocení za 10 let	564 %	175 %	60 %	120 %	77 %	194 %	141 %

Zdroj: (Finex.cz, 2020)

Ne všechny alternativní investice ale musejí mít hmotný charakter, dá se do nich zahrnout i soukromý kapitál, cenné papíry pod tlakem či hedgeové fondy.

Vlastnosti alternativních investic

Mezi specifické vlastnosti alternativních investic patří nízká korelace s tradičními investicemi. Dále není možné jednoduše určit základní hodnotu. Dalším jejich znakem je obecně nízká likvidita a u některých i pořizovací náklady.

Výhody a nevýhody alternativních investic

Mezi výhody spadá bezesporu hmotná podstata těchto investic a možnost tyto investice přenášet či si na ně sáhnout, alespoň u většiny z nich. To se člověku u akcií či dluhopisů již nemusí podařit. Ačkoliv to v dnešní době již stoprocentně neplatí pro alternativní investice, vzhledem k tomu, že mezi alternativní investice lze zahrnout také digitální umění. Fyzicky si sáhnout na svoji investici poskytuje investování nesrovnatelný rozměr. Další výhodou lze označit nízkou nezávislost na finanční trhy. Tyto investice nejsou nijak regulovány americkou komisí pro cenné papíry a burzy. Tím, že se jedná většinou o celosvětové investice, lze s nimi po celém světě obchodovat, nebo minimálně tam, kde existuje poptávka po těchto investicích.

Stejně tak jako výhody, existují u alternativních investic i nevýhody. Mezi ně se řadí nízká likvidita neboli míra schopnosti přeměnit tyto aktiva na finanční prostředky. Jejich ceny jsou také závislé na aktuálních náladách a trendech společnosti, což spadá do nevýhod, protože tyto 2 aspekty mohou být poněkud nestálé. Jednoduše, hodnotné jsou v tu dobu, kdy je po nich poptávka a lidé jsou ochotni za ně zaplatit vysoké ceny. Načasování jejich prodeje a nákupu, je jeden z problémů, které mají tyto alternativní investice společné s těmi tradičními.

Investiční mince

Mezi nejoblíbenější alternativní investicí jsou bezesporu investiční mince. Hodnotu těchto mincí ovlivňuje spousta faktorů. Tyto faktory jsou počet kusů, které byly vyrobeny, kvalita zpracování, podle mincovny, která mince vyrazila, či jejich příběh. Zlaté investiční mince jsou cenově závislé, a to na současné ceně zlata na světovém trhu. Jejich hodnota může tedy i upadat. Investiční zlaté mince také nepodléhají sazbě DPH, stříbrné pak mají sazbu základní, a to 21 %. Mezi nejznámější mince patří například investiční mince Panda. V České republice představila česká mincovna minci Český lev, která se stala ryze první investiční mincí raženou v České republice. Tyto mince splňují standardy tzv., „bullion coins“, to znamená, že jsou určeny především právě pro záměr investovat, nebo pak jako prostředek pro úchovu

hodnoty. Tyto mince jsou zpravidla zlaté nebo stříbrné, výjimkou jsou pak platinové, nebo z palladia. (Revenda, 2013)

Investice do automobilů

Velmi oblíbenou možností investování, je vkládání financí do automobilů. V tomto případě, člověk může investovat do samostatných modelů, nebo přes fondy. Pokud chce člověk zvolit investici právě přes tyto fondy, odpadá mu tím spousta starostí.

V České republice je takovýto fond v podstatě jediný, a tím je Engine Classic Cars Automobile Fund. Tento fond se zabývá automobily a motocykly z let 1950 až 2000 a také se prezentuje nízkým rizikem, zajímavým výnosem či potenciálem dalšího růstu, který je podpořený nárůstem poptávky po klasických automobilech. Investiční horizont klienta je 5 až 7 let.

Stejně tak jako u každého jiného aktiva, mají i automobily své činitele, které jim udávají jejich cenu. Mezi nejdůležitější faktory se řadí originalita, a to taková, že vozidlo by nemělo být zasaženo opravami, či úpravami. Hodnotu také bezesporu udává počet najetých kilometrů a pro jeho cenu je také důležitý dokladový příběh. Dokladový příběh nám ukazuje, zda auto vozilo nějakou celebritu, či bylo účastníkem slavných závodů. Toto jsou faktory, které jsou objektivní. Část investorů nebo sběratelů ale přidávají do ceny automobilu i emoce, které s ním mají spjaté.

Co se týká cen samostatných historických vozů, tak ty se do roku 2015 zvyšovaly, zejména pak značky jako Jaguar, Ferrari či Porsche. V roce 2020 bylo za jako vůbec nejdražší investiční auto považováno Bugatti Type 59 Sports s rekordní cenou 12 666 600 dolarů. (Forbes.cz, 2021)

Investování do alkoholu

Při investování do alkoholu je široký výběr možností. Ať už se jedná o rum, whisky, či víno, fakt je takový, že se tyto investice stávají stále populárnější. Nejčastějším způsobem, který je využíván, je vložení finančních prostředků do světově oblíbené whisky. To je dlouhodobý držitel prvního místa. Toto investování se ale netýká alkoholu, který je běžně k dostání v supermarketu. Stejně jako u předchozích probíraných částí, i alkohol musí mít jisté parametry.

Whisky jako investice

Pokud si pro dlouhodobou investici vybereme již zmíněnou whisky, existuje zase více způsobů, jak do toho proniknout. Whisky se prodává hlavně na aukcích.

Obchodováno s nimi je na investičních portálech jako whiskybase.com, či ebay.com, kde je ale potřeba určitá obezřetnost. Buď to si tedy investor může kupovat samostatné lahve na základě vlastního pátrání po kvalitních informacích o produktech, nebo vkládat svoje finanční prostředky do fondů. Při investování do fondů má investor v podstatě zajištěné zhodnocení, a to skoro bez starostí. Je zde výhoda, že se dostane k příležitostem investovat do takových lahví, ke kterým by jinak neměli přístup. Investičních fondů do alkoholu existuje mnoho, u některých je potřeba si ale připravit vyšší obnos peněz, vůbec proto, aby do takového fondu mohl vstoupit, například u Wine Management, který se tedy zabývá whisky a vínem. U fondů se udává roční průměrné zhodnocení kolem 6-8 procent. V poslední letech se ale velmi rozmohl i nákup sudů whisky, to umožňuje vydělávat na bezprostředním stárnutím. U přímých investic do konkrétních lahví to může být několikanásobně více, ale je zde opravdu nutné mít přehled. U špičkových lahví toto zhodnocení může být až 40 % za rok, k těmto lahvím se ale začínající investor v podstatě nemá možnost dostat, a to z toho důvodu, že palírny nemusejí prodat lahev komukoliv, ale svoje zákazníky si mohou vybrat.

Jak již bylo zmiňováno, investice do sudů se stávají čím dál populárnější. Musí se ale počítat s tím, že je to především dlouhodobá záležitost. Čím déle je investor ochotný tuto investici držet, tím větší je její hodnota. Tyto naplněné sudy zůstávají po dobu zrání přímo v palírnách, nebo ve skladech sudů. Pokud se jedná o skotskou whisky, tak z právního hlediska, musí každý sud zůstat na Irské půdě, tato whisky pak může putovat do světa až po stočení do lahví.

Co se týká investice do sudů v české republice, tak tuto možnost nabízí například Trebitsch whisky. Z původního záměru prodávat vlastní sudovou whisky ve svém baru je momentálně poměrně příjemná možnost pro investory, jak zhodnotit svůj kapitál. V roce 2010 tato společnost nabídla poprvé své sudy jako investici a v téhle době si zde investor může vybrat ze 4 možností investic, od tří do dvanácti let. (Investicewhisky.cz, 2022)

Víno jako investice

Ve světě je investice do vína dlouhodobým trendem, a to z mnoha důvodů. Vzhledem k tomu, že tyto vína mají poměrně nízký rozsah kolísání hodnoty, můžeme je označit jako stabilní investicí a investor si tím může přijít na slušné zhodnocení. Není divu, průměrné roční zhodnocení za posledních 20 let, které udává index Londýnské burzy vín Liv-ex se u prvotřídních vín pohybuje někde málo pod 12 %.

Investice do vína dosáhly zhodnocení 1474 % za posledních skoro 30 let. Většina investičních vín pak pochází z regionu Bordeaux, který můžeme najít na jihozápadě Francie. Stejně tak jako u whisky se jedná o investici dlouhodobou, protože průměrná doba zrání investičních vín se udává 10-20 let. Poté co si investor pořídí špičkovou lahev, je nutné také počítat s dalšími náklady, mezi kterými se nachází archivace. Správná archivace pomáhá vínu rozvinout jeho potenciál, proto je nezbytné kontrolovat teploty a vlhkost ve sklepech, kde jsou vína uložena. Předpoklad je takový, že ne každý investor, například i ten, který má víno pouze jako doplnění investičního portfolia a nespadá pod jeho hlavní investiční činnost, nemá možnost vinného sklepa. Pro tento případ existuje tzv. pronájem vinných boxů. Během těchto let se kvalita zvyšuje a zároveň se snižuje jeho dostupnost na trhu. Z celosvětové produkce vína je pouze 0,2 % těch prvotřídních investičních. (Wine-talks.cz, 2022)

Drahých ročníkových vín je velké množství, nedá se tedy tvrdit, které víno je to nejlepší na celém světě, ale které je nejdražší se ví. Jako zatím nejdražší víno světa, které bylo vydraženo na aukci v New Yorku je lahev francouzského červeného vína, konkrétně pak burgundské Romanée-Conti, ročník 1945. Jeho vyvolávací cena byla 32 000 amerických dolarů a vyšplhala se na rekordních 558 tisíc amerických dolarů. Tato lahev pochází z burgundské vinařské oblasti Cote de Nuits. Vinice, které najdeme na jižní Evropě, jsou uznávány po celém světě a vnímány jako kulturní dědictví.

Investování do zvířat

Investice do zvířat se řadí jako další možnost alternativních investic. V posledních letech se stává trendy koupě hlavně malých plemen psů, či psů z čistokrevných chovů. Mezi další se pak řadí skot, koně, kočky, nebo také menší zvířata, jako jsou akvarijní ryby, motýli či hmyz.

Pokud se podíváme na ceny plemen psů, v posledních letech vzrostly stejně tak, jako poptávka po nich. Charakteristickými znaky, které ovlivňují jejich ceny je spousta. Jednoznačně lze říct, že vyšší hodnotu mají vždycky feny, dále je zde věc zbarvení, některé je významnější než to jiné, nebo vyhledávanější, a to je důvodem pro zvednutí cen takového štěněte. Mezi další kritéria pak patří kritérium standardu, to znamená, že některé štěňata se mohou narodit s nějakou vadou, která nesplňuje právě ty standardy, a proto snižuje hodnotu a zároveň je takovýto pes brán jako pes do chovu nevhodný. Dále pak jsou tu znaky jako poptávka, konkrétní chovatelský stanice,

rodokmen nebo četnost plemene. Jako nejdražším psím plemenem se potom označuje plemeno Lviček.

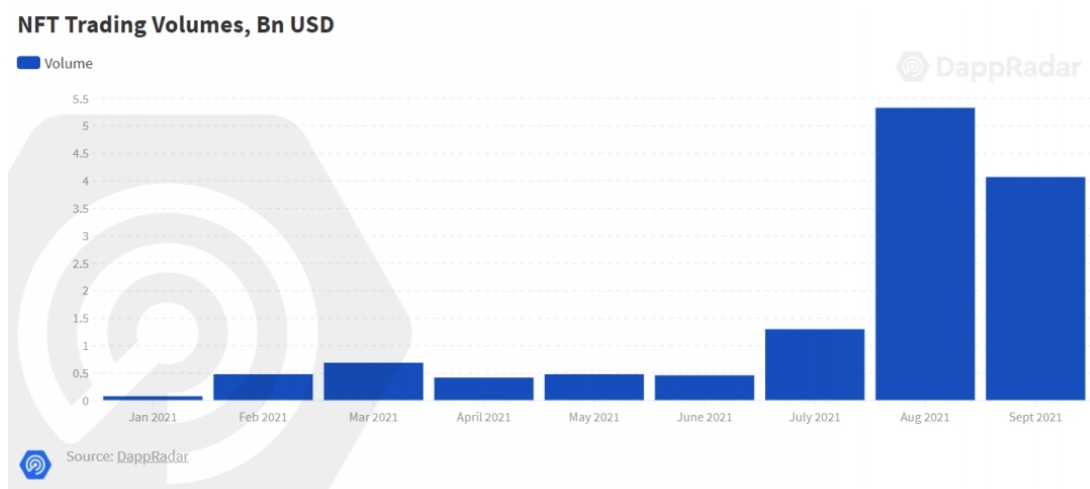
Při pohledu na koně jako na investici je na výběr spousta směrů a cest, jak je možné do těchto zvířat zainvestovat. Co se týká Evropy, tak v západní Evropě je taková investice do koní poměrně rozšířená, a to zejména do koní dostihových. Vzhledem k tomu, že dostihy jsou brány jako samostatný sport, není divu, že se v tomto odvětví obrací nemalé množství finančních prostředků. Dostihového koně ale nemusí investor zrovna kupovat, vlastnit ho a starat se o něj. Lze si ho pouze pronajmout a ani na to nemusí být investor jeden jediný, může jich být více. Tím se zmenšují náklady na každého jednoho investora, na druhou stranu se ale dělí i o případné zisky z dostihů. Jako další možnost připadá v úvahu hlavně tedy asi pro malé živnostníky a lesníky si koupit koně tažného, jako investiční nástroj pro ulehčení jejich práce. Další možnost se nabízí nákup koní do kočárového zápřeží. Ve větších městech bylo podnikání v tomto oboru poměrně běžnou činností, v dnešní době ale i tato činnost, začíná být alespoň u nás v České republice regulována. Minimálně v hlavním městě Praha bude od roku 2023 tato činnost zakázána. Poslední z investičních možností jsou jezdecké stáje a výcvik jezdců. Vzhledem k tomu, že soukromé jezdecké lekce a vše kolem těchto zvířat se zdrazuje, není pro odborníka, který se koním věnuje se věnovat výcviku jezdců a jezdeckým stájím jako investiční činnosti.(Forbes.cz, 2017)

U hmyzu by jen málokoho napadlo, jaké investiční nápady mohou vzniknout. Například firma Ynsect ve francii by měla na počátku letošního roku, tj. 2022 vybudovat svou již druhou hmyzí farmu. Jde o chov takzvaných moučných červů, ze kterých vyrábí protein, který je používán v hospodářství ale i v domácím prostředí jako krmivo pro zvířata, nebo jako hnojivo. Další jejich možnost zpracování je do oleje nebo granulí. Česká republika už má ale také svůj projekt SENS, který má za cíl udělat z hmyzu běžnou součást potravy. Dále je jako alternativní investicí motýl. Lidé mají rádi hezké věci, proto dům s motýli je jak stvořený pro investici. Například u nás v tuzemsku jsou takzvané motýli domy již nějaký rok na trhu. Jejich velkou výhodou je, že nejsou nijak limitovány, co se týká ročního období a návštěvnosti. (Jtbank.cz, 2021)

NFT

Nejnovější a momentální trend alternativních investic je takzvaný Non-Fungible Token čili nezaměnitelný token. První zmínka o NFT se objevila kolem roku 2017. Touto zkratkou je označován transparentní doklad o vlastnictví určité digitální položky a poskytne tak jasně a rychle informaci o tom, kdo je majitel tohoto tokenu. Položkou může být obrázek, hudební skladba, herní předmět, video nebo i tweet. Ve své podstatě to může být vše, co se dá nějakým způsobem „tokenizovat“, neboli vytvořit digitální důkaz o vlastnictví, může to být tedy i nějaký článek. NFT vychází z chytrých kontraktů, které jsou naplňovány automaticky hned potom, co jsou splněny podmínky ve smlouvě mezi kupujícím a prodávajícím. Tyto podmínky musí být vždy zapsána do kódu. Tento kód je naprosto nezaměnitelný a vztahuje se vždy a pouze ke konkrétní unikátní položce. V podstatě se podobají například patentu nebo zápisu v katastru nemovitostí. I když je ale položka tokenizovaná, zůstává volně dostupná k zobrazení, nebo stažení a důkaz o vlastnictví je uložen v blockchainu, kterou můžeme označit jako nějakou účetní knihu, která se používá v souvislosti s kryptoměny. Co se týká transakcí, tak zde není možnost návratnosti. Součástí těchto chytrých kontraktů bývá i zmínka o licenčních poplatcích. Tyto poplatky mohou být vybírány tím, kdo token původně stvořil a může být vybírán při jakékoliv transakci, to znamená, že tvůrce může vybrat poplatek za každý převod jeho práce. Pokud by si nějaký investor rád rozšířil své portfolio o takovou investici, existují pro ně speciální trhy, kde se dají obchodovat všechny možné položky. Tento trh je podobný například platformě pro obchody s kryptoměny. Aby si ale mohl investor takovou věc koupit, je nutné si založit kryptopeněženku, která bude umět podporovat vlastnictví NFT. Pro další postup je nutné si nakoupit Ethereum, alespoň v řádu pár stovek korun. Ethereum je zde použito na zaplacení poplatků spojených s převedením vlastnictví. Jako poslední krok už zbývá vybrat si některou z platform a do nákupu se pustit. Nákup NFT je ale stejně riskantní jako každá jiná alternativní investice. I zde existuje několik rozdílných názorů. Podle některých je NFT trh velmi mladý, a tak se stále vyskytujeme v procesu stanovování reálné hodnoty věcí. Jiní odhadci jsou si ale jisti, že hodnota NFT poroste dál, a to i navzdory očekávaným výkyvům. (Finex.cz, 2022)

NFT je ale také možné vytvořit a pak prodat. Stačí, aby uživatel, který toto chce učinit nahrál na nějaký trh soubor, který představuje jeho unikátní položku a pak dostává na výběr, zda ji chce prodat okamžitě, nebo jí nabídnout jako předmět aukce. I pro to je potřeba být majitelem kryptopeněženky. Na obrázku níže, je vidět objem prodaných NFT tokenů v bilionech amerických dolarů.

Obrázek 2 - Objem prodaných NFT tokenů v bilionech USD

Zdroj: (Finex.cz, 2022)

NFT se těší využití zejména v umění a to proto, že vytváří místo pro začínající umělce. Ti pak mají šanci pro monetizaci jejich práce. Dále pak ale prosakuje i do uznávaného vysokého umění, kdy se dají pořídit tokeny na obrazy nebo sochy. (E15.cz, 2022)

2. Charakteristika umění

Stejně tak jako u všeho, i u umění existuje několik definic a zároveň několik druhů umění. Umění jako takové je součástí kultury a v podstatě dovednost, které ale neovládá každý. V minulosti se o umění neuvažovalo jako o samostatné oblasti, ale bylo považováno a vnímáno jako řemeslo, popřípadě mohlo být viděno jako součást vědy. Od dob renesance se ale spojuje s pojmy jako tvořivost, originalita či individualita umělce a přesně na tyto ukazatele se klade důraz, ačkoliv je na to velmi subjektivní pohled.

2.1. Umělecké směry

Celé umění je tak obsáhlé a různorodé, že je podle období a stylu rozdělováno do několika směrů.

Prvním významným směrem je renesance. Renesance časově spadá mezi 14. a počátek 17. století a zrod tohoto směru souvisel s rozkvětem italských měst. V tomto směru se klade důraz na život na zemi, rozum a je zde propagace aktivního přístupu k životu. U malířství a sochařství se obecně zaměřuje na co nejlepší zobrazení lidského těla a perspektivy.

Následujícím neméně významným směrem se označuje baroko. To má počátek v 16. století a konec v 18. století. Není možné tento styl úplně přesně vymezit, ale jeho charakteristikami je výraznost a dynamičnost. Díky své otevřenosti byl tento směr přijat všemi vrstvami obyvatelstva. Sochařství v tomto směru bylo těsně navázáno na architekturu, protože barokní díla často sloužila jako dekorace zahrad, nádvoří, kostelů nebo mostů. Mezi náměty spadají sochy světců a scény z náboženského prostředí. U malířství se kladl důraz, na co nejvyšší zachycení stupně citlivosti a výraznosti. Při tomto směru je označováno Holandsko jako výbuch nových témat a zátiší.

Rokoko, aneb směr, který přešel v 18. století z baroka. Název rokoko nese původ u francouzského slova rocaille, a tím byl v té době označován populární ornament, složený z lasturovitých tvarů. V sochařství se tento styl lišil od baroka ve své delikátnosti. Místo velkých mramorových kolosů baroka, přišly na scénu malé porcelánové sošky, které se bohatě zdobily a sloužily tak spíše jako doplňky do interiérů. U obrazů se pak kladl důraz na oblé linie a esovité tvary.

Koncem 18. a na počátku 19. století se ve Francii objevil směr Klasicismus a empír. Vznikl na základě změn v tehdejší společnosti, při politickém úspěchu vlády

Napoleona Bonaparta. Styl se vracel k antické jednoduchosti a celé umění se podřizovalo estetickým potřebám doby. Bylo zde zobrazováno oslavování hrdinů. V obrazech byl kladen vysoký nárok na harmonii, figurální kompozici a vyváženost v objemu. Barva zde neměla žádný význam, celá koncepce byla velmi chladná a formální.

Romantismus dále zahladil stopy po klasicismu a z Anglie se tak rozšířil po celé Evropě. V malířství se vyznačovalo nevšedními a tajuplnými náměty z dob středověku.

Dalším významným směrem je směr, který ovládl francouzské umění v sedmdesátých letech 19. století a byl pojmenován podle obrazu Imprese od Moneta, tudíž impresionismu. Zde se umělci soustředili na zachycení okamžiku.

Symbolismus a secese budou posledním více zmíněným směrem. Symbolismus se zrodil jako reakce na filozofický směr pozitivismus a názory tohoto směru vycházely ze skryté podstaty věci. Tématikou se tedy staly mystické zážitky, okultismus, exotismus nebo snové představy. Secese pak vznikla jako protest, který byl proti tradicím klasického umění. Tento směr byl v umění označován lehkostí a harmonií. (Artmuseum.cz, 2022)

Malířství a malba

Malířství je postup, kdy se aplikuje barvivo a nanáší se na nějaký povrch. Nejstarší zmínky o malbě v Evropě, jsou staré kolem 40 000 let a měli by se nacházet v pyrenejské oblasti, to znamená na území dnešního Španělska a Francie. Nejstarším typem maleb, jsou malby jeskynní. Takové malby se vyskytují a byly nalezeny po celém světě a o jejich původní funkci se vedou dodnes rozepře. Podle některých odborníků šlo o nacvičování bojovného lovu, někteří tvrdí že šlo o činnosti související s rituály. Malířství můžeme dělit podle funkce, námětu a techniky. Mezi technikami jsou například olejomalba, akvarel, freska, malba na sklo, či graffiti, které se v posledních letech stávají čím dál populárnějšími a další. Jako námět pak můžeme brát náboženství, krajinu, abstrakci a mnoho dalšího. Ačkoliv tu s námi je malířství od pravěku, tak obrovský rozvoj zažilo v raném novověku, během renesančního období. Z této doby také pochází všude známý obraz Mona Lisa, od Leonadra Da Vinci. Jedná se o olejomalbu na topolové desce, která je k vidění v pařížském Louvru vlastní ji francouzská vláda. Cena tohoto obrazu není určena, vzhledem k tomu, že je dílo již od 18. století majetkem Francie, nikdy se nedostala do aukčních síní a Francie již

několikrát prohlásila, že se jedná o národní poklad, který je a bude uložen v galerii v Louvru. Ačkoliv jediný originál zůstává v Louvru, milovníci umění si ale rádi zaplatí i za kopie těchto slavných obrazů. Právě u kopie Mony Lisy, se obraz vydražil na rekordní částku, která přesahovala 74 milionů korun. Této aukce se zúčastnilo celkem 14 zájemců, kdy padla definitivní nabídka 2,9 milionu eur, a obraz si tak domu odnesl evropský sběratel. Mona Lisa ale není jediný známý obraz od tohoto významného malíře. Mezi jeho další známá díla patří například Salvador Mundi nebo Madona ve skalách, kdy obě tyto díla, lze vidět v Louveru také, nebo obraz s názvem Poslední večeře, který je uložen v galerii v Miláně.

Významným představitelem Francie je pak i samotný Claude Monet, který představuje impresionismus a dožil se slávy už během svého života. Jeho tvorba byla krajinářská a náměty hledal po malých vesničkách v tehdejší Normandii. Jeho nejznámějšími díly jsou Vycházející slunce, Žena s deštníkem a Oběd v trávě.

I Španělsko má svá významná jména. Mezi ty spadá bezesporu Salvádor Dalí, jenž se věnoval surrealistické tvorbě. Jeho obrazy nesou prvky velké představivosti, obyčejným předmětům totiž dokázal dodat neobvyklé až excentrické formy. Jeho nejslavnější díla jsou Kabaretní scéna, Košík s chlebem a Pokušení svatého Antonína. Další významné španělské jméno je Pablo Picasso, který je zařazen mezi největší umělecké osobnosti 20. století. Představuje kubismus a jeho obraz s názvem Alžírské ženy se stal jedním z nejdražších obrazů světa, když byl roku 2015 vydražen na 180 milionů amerických dolarů.

Vincent van Gogh, jako další malířský velikán je asi nejznámějším člověkem v historii Nizozemska. Jeho díla byla doceněna ale až několik let po jeho smrti, a to začala jejich hodnota stoupat vysokou rychlostí. Malíř je označován jako představitel 3 směrů, a to expresionismu, fauvismu a abstrakce. Jeho hvězdnými díly jsou Ložnice v Arles, Hvězdná noc nebo Slunečnice.

Sochařství

Sochařství spadá pod určitou část výtvarného umění, a ta představuje samostatný okruh výtvarného umění, který spojuje malířství s architekturou. Od obou těchto směrů se ale diferencuje metodou a užívanou látkou. Od původního vyobrazování reality se liší hlavně svým prostorovým zobrazením. Sochy, stejně tak jako obrazy a malby jsou výsledkem práce umělců. Zde jde ale o postupné otesávání bloků z různých materiálů. Sochařství se rozděluje podle techniky, funkce anebo

motivů. Materiály, které jsou používány mohou být kamenné, kovové, ale i dřevo či pálená hlína. (Romei, 1996)

I sochařství má svá významná jména. Itálie se pyšní rovnou několika, mezi nimi můžeme jmenovat Miguela Angela Buonarroti, který v období renesance vytvořil díla jako Davide a Zbožnost nebo Donatello, který v renesanci pracoval se skoro všemi možnými sochařskými materiály. Dalším sochařem, který se řadí pod Itálii je již v malbě zmiňovaný Leonardo da Vinci, který se pyšní sochou Horse and Rider.

Francie, jako kolébka několika směrů se pak může pyšnit jmény Frederic Auguste Bartholdi, kdy je ve spojitosti s jeho jménem označovaná Socha svobody, kterou se pyšní Spojené státy americké. Dále pak Constantin Brancusi nebo Augustin Rodin.

2.2. Aukce a aukční síně

Přesný význam pojmu aukce není přímo definován. Lidé a organizace na tento pojem hledí jiným způsobem.

Definice „*aukce je tržní instituce s jasným souborem pravidel, která určují alokaci zdrojů a cen na základě nabídnuté ceny od účastníků trhu.*“ Je například názor od autorů McAfee a McMillan. (McAfee, McMillan, 1987)

Dalším místem, kde lze najít definici aukce je Oxfordský slovník. Můžeme zde vyčíst, že aukce je jako „*veřejný prodej, ve kterém jsou zboží nebo majetek prodány dražiteli za nejvyšší nabídnutou cenu.*“ (Oxfordský slovník, 2020)

Důležité je rozlišovat pojmy aukce a dražba. Jsou to dva termíny, které jsou občas používány jako synonyma. Pravdou ale je, že mezi těmito dvěma pojmy existuje zcela jasná řada rozdílů. U aukce rozlišujeme prodejní aukci a nákupní, kdežto dražba by měla být spojena pouze se slovem „prodej“. Dalším rozdílem je, že aukci nijak česká legislativa neupravuje. U dražby jsou podle české legislativy nastaveny dva základní režimy, které jsou dány Občanským soudním řádem a ZVD (zákon o veřejných dražbách). V případě veřejné dražby, musí být veškerý účastníci fyzicky přítomni na místě dražby. V případě aukce, není zakázáno používat elektronické nástroje pro položení svých nabídek. Podmínky aukce jako takové si vždy stanoví organizátor aukce. (E15.cz, 2022)

U dražby a aukce se také rozlišuje přístup ke změny vlastnictví. V případě aukce probíhá změna uzavřením kupní smlouvy, mezi prodávajícím a nakupujícím. U dražby jde o tzv. přechod práva, pokud dražitel splnil veškeré předem ustanovené podmínky dražby. (Realit.cz, 2008)

2.3. Rozdělení typů aukcí

Aukce se rozlišují na uzavřené a otevřené. Při těch otevřených, jsou nabídky pro všechny účastníky viditelné a při uzavřených nikoli. V tomto případě, jsou nabídky podávány například v uzavřených obálkách. Aukčních mechanismů, které je možno k provádění aukcí použít pak existuje mnoho. Nejjednodušším typem, na který se v této kapitole zaměřím je aukce jednoho nedělitelného předmětu pro více kupujících. V tomto případě tedy lze uvést 4 typy neznámějších aukcí.

Holandská aukce

Holandskou aukcí se označuje aukce, která je otevřená a cena zde klesá. Prodávající prvně vyhlásí vysokou cenu a pokračuje s nižšími nabídkami. V tomto případě aukce končí tím, že je některý z kupců svolný k tomu zaplatit průběžnou cenu. Tyto aukce jsou s dlouhou tradicí typické pro Nizozemí, zde se tento typ využíval při prodeji květin a také odsud již podle názvu pochází.

Anglická aukce

Opět se jedná o aukci otevřenou, zde ale cena narůstá. Prodávající nabídne nízkou cenu a kupující ukazují jejich ochotu k nákupu předmětu za již známou cenu. Bývá to nejčastěji zdvižením ruky nebo jejich čísla. Při této aukci vyhrává ten člověk, který je ochotný zaplatit nejvyšší nabídku. Právě tyto aukce jsou typické při prodeji uměleckých předmětů a používá se typicky v anglických aukčních domech jako jsou Christie's a Sotheby's o kterých je také vedeno několik informací.

Aukce první ceny

Tato aukce je uzavřená, a probíhá tak, že účastník, který má zájem o daný předmět aukce zašle svoji nabídku bez toho, aniž by byl obeznámen s nabídkami ostatních účastníků aukce. Vítězem se stává ten účastník, jehož nabídka je nejvyšší. Tato metoda se používá hodně například v elektronickém obchodování. Tato forma se používá také pro velké množství veřejných zakázek.

Aukce druhé ceny (Vickreyova aukce)

Aukce druhé ceny je obálková uzavřená aukce. Má podobný charakter, jako aukce první ceny, jen s tím rozdílem, že výherce je ten účastník, který nabídne druhou nejvyšší nabídku. V praxi není využívána tak často, jako aukce předešlé. Její použití je zejména pro teoretické analýzy. (Aukce teorie a praxe, Fiala 2012)

2.4. Největší a nejvýznamnější aukční síně

V knize Aukční síně, od Drozena F. je uvedeno, že první zachované zmínky o aukcích sahají až do 5. století př. n. l. Je to ve spojitosti s řeckým historikem Herodesem, který se zmiňuje o prodeji ve starém Babylonu, kdy předmětem prodeje a dražby byl například státní majetek. Další, kdo se o této době zmiňuje je Shubik Martin v knize *The Theory of Money and Financial Instruments*. Tato kniha zase uvádí, že v této době byly předmětem prodeje také ženy, které měly být provdány. V tu dobu bylo nelegální, provdat ženu jakýmkoliv jiným způsobem než způsobem aukce. Další místo, kde se v tak dávné historii s pojmem aukce setkáváme je starý Řím. Zde byla dražba využívána také jako prostřednictví ke splacení svých dluhů. Vyvolávač, jakožto jeden z účastníků těchto dražeb měl za úkol vyhlásit dražbu a vyvolávat ceny. Na druhé straně Coactor, jako druhý povinný účastník se staral o režii a jeho úkolem bylo přijímat peníze od nabyvatelů. O samostatných aukcích s uměním se datuje časové období až k 15. století našeho letopočtu a místně k Nizozemsku a Itálii. V tuto se prodávalo na jarmarcích, či si umělec prodával své díla před vlastním domem. Od 16. století se pak začaly umělecká díla prodávat i v obchodech. Zde byl ale velký tlak od obchodníka na umělce, který na něho přenesl nejčastější požadavky, které byli například zátiší a umělci se poté potýkali s rutinními malbami, a to vedlo k tomu, že se často ve svých dílech opakovali. (Mesec.cz, 2017)

Celosvětově nejvýznamnější aukční síně jsou Sotheby's a Christies's, které se vyvíjely téměř 300 let. Za nejstarší aukční síň se pak považuje aukční síň Dorotheum.

Sotheby's

Aukční síň Sotheby's je americká nadnárodní společnost, která byla založena v Anglii knihkupcem Samuelem Bakerem a její sídlo najdeme v New Yorku. Jak již bylo zmíněno, řadí se mezi lídra ve zprostředkování výtvarného a dekorativního

umění, šperků a sběratelských předmětů. Tato společnost má 80 poboček ve 40 zemích světa, kde dominantní přítomnost poboček si udržuje ve Spojeném království. Prvotním záměrem podniku nebyla dražba výtvarného umění. Do světa umění, přeneslo Sotheby's až přesunutí areálu z Wellington Street na New Bond Street, kde společnost zažila první velký úspěch v tomto směru. Byť to prodej obrazu Franse Halse, který se v roce 1913 prodal za 9000 guineí, tedy zlatých mincí, které byly používány ve Spojeném království. Meziválečné léta pojala společnost jako příležitost a zaměřila se na prodej obrazů a dekorativních uměleckých děl. Po otevření kanceláře v New Yorku, koupila společnost Parke-Bernet. Parke-Bernet je největší americký dům výtvarného umění. Tímto krokem se společnost zapsala jako první mezinárodní aukční dům, který prováděl prodeje v zemích jako Hongkong, Rusko, Indie, Francie a jako první má zastoupení v Číně, a to od roku 2012.

Tato aukční síň také loňského roku, tj. 2021 zařadila mezi svoji nabídku vzácnou kolekci tenisek značky Nike. A to konkrétně 50 párů tenisek, které byly vytvořeny ve spolupráci se světovými sportovci, hudebníky či umělci. Jejich ceny se pohybují v rozmezí desítek tisíc dolarů. (Jtbank.cz, 2022)

Christie's

Na druhé straně velký konkurent. V podstatě duopol od předešlé společnosti, a to společnost Christie's. Společnost, která nabízí online živé aukce, soukromé prodeje na míru, oceňování umění, financování umění atd. Její fyzické zastoupení lze najít ve 46 zemích. Umění je základním kamenem této společnosti, zabývá se ale i jinými směry. Její další činnost je například prodej šperků. Také již více než 25 let se firma zabývá dědictvím nacistické éry a s tím spojenými krádežemi a vyvlastňováním uměním z druhé světové války. Další, co stojí za zmínku, je společenská odpovědnost společnosti. Společnost provází snaha řídit své lidi a dělat veškeré úkony tak, aby zanechali pozitivní a trvalý dopad na společnost a zlepšili komunitu, ve které žijeme a pracujeme.

Dorotheum

Další velikán na mezi aukčními domy je Dorotheum. Nakupující se zde může setkat až s více než 40 prodejními kategoriemi. I umění je zde rozdělené do několika kategorií. Nalézt se zde dá moderní umění, současné, umění starých mistrů atd. Hlavní sídlo společnosti je ve Vídni, a to ve vlastním paláci.

Skladba vydražené ceny uměleckého díla

Cena uměleckého díla, za kterou se dílo v aukční síni vyhraje je složena z poplatku za účast v dražbě a ceny dosažené vydražením předmětu. Poplatek za účast platí kupec díla dražebníkovi. Udává se, že ve většině aukčních síní je tento poplatek 10 % z prodejní ceny díla.

2.5. Prodejní galerie

V prodejních galeriích bývají vystavovány práce umělců a poté nabízeny k prodeji. Ve světě jsou běžným prostorem pro nákup umění, v České republice významné postavení nemají. Galerie s uměním pak rozdělujeme na ty, co se zabývají současným uměním, nebo na ty, které mají specializaci na určité segmenty ze starších období. Není to pouze místo, kde může umělec své dílo prodat, ale dělá propagandu umělců a jejich prací. (Třeštík, 2010)

Galerista, který za galerii vystupuje, by měl být zároveň koučem, kurátorem výstavy, poradcem a manažerem. Podílí se tedy na celkové reputaci umělce. Galerie mívají s umělci smlouvy, kdy tradiční smlouvy ustanovují, že galerie dostane 50 % z prodejní ceny děl, a to jako kompenzaci za poskytnuté služby a propagaci.

Galerie v České republice

Tradiční model galerií, kdy galerie zastupují své umělce není České republice běžné. Pár galerií, které na této platformě fungují ale je. Patří mezi ně například Galerie Jiřího Švestky v Praze, která byla založena jako jedna z prvních soukromých v tuzemsku. Další pak Hunt Kastner Artworks, taktéž z Prahy, či Prinz Prager Gallery. Větší část galerií u nás spíše poskytuje prostory a jejich zisk plyne z provizí ze zprostředkování prodejů. To potvrzuje i to, že je spousta děl, které jsou nabízeny hned v několika možných galeriích.

Jak bylo vidět v předchozí podkapitole, a to v tabulce s nejdražšími obrazy, mezi velikány na českém trhu jsou bezpochyby Galerie Kodl a galerie Adolf Loos Apartment and Gallery.

Galerie Kodl, která se prezentuje jako aukční, prodejní a výstavní síň se zaměřuje na nákup a prodej uměleckých děl. Je založená na rodinné sběratelské tradici, která trvá více než sto let. Je to galerie, která zachovává věrnost českému výtvarnému umění a usiluje o větší zviditelnění tuzemského umění i v zahraničí. Udává se, že za posledních 10 let mají nejvyšší obrat ze všech galerií v České republice, a tvoří tak

celých 45 % obratu aukčního trhu. Úspěšnost prodeje této galerie je 99 %. Na svém 86. a 87. aukčním dnu, prodala 100 % položek. (Galeriekodl.cz)

Další galerií je Adolf Loos Apartment and Gallery, založená roku 2009. Pyšní se tím, že jako jediná aukční síň a galerie u nás poskytuje doživotní záruku pravosti na díla, která prodá. (Aloos.cz, 2022)

3. Investiční příležitosti do umění

V první řadě je nutno podotknout, že investice do umění není pro každého. Vzhledem k tomu, že doporučený investiční horizont by měl podle expertů a znalců činit nejméně 5 let, tak je to vhodné spíše pro trpělivé investory. Co se týká vhodnosti doby do investování, i zde se ale rozcházejí názory investičních poradců. Podle některých je dobré do umění investovat v podstatě kdykoliv, někteří zase tvrdí, že jde pouze o specializovanou věc. Obecně se ale dá říct, že koupit obraz nějakého méně známého umělce a za pár let ho prodat za několikanásobek je přání všech investorů. Je k tomu ale potřeba jistá dávka znalostí.

Investice do umění, stejně jako jakákoliv finanční investice musí být pozorně zvážena, aby bylo možné dosáhnout úspěchu, a to v podobě návratnosti. Rok 2019 ukazoval hodnotu celosvětového trhu s uměním přes 64 miliard USD, a to s počtem 40,5 milionu prodejů. Vzhledem k faktorům, jako je pandemie Covid-19 dochází k nárůstu počtu lidí, co mají zájem investovat a zkoumají nové investiční možnosti. Takovou možností může být právě investice do umění. (Myartbroker.com, 2022)

V Česku se od roku 2008 do roku 2018 trh s uměním rozrostl velkou rychlostí. Dá se říct, že od roku 2008 do roku 2018 lidé vkládají své peníze do umění v podstatě dvakrát tolik. Tomu napovídá, že v roce 2009 utratili investoři či sběratelé na aukcích v Česku kolem 660 miliónů korun, v roce 2017 to bylo již přes 1,4 miliardy. Tento trend, vlastnit nějaké umění, podle mnohých odborníků vyplývá z poslední doby rostoucí ekonomiky, a z toho, že je stále více lidí, kteří si mohou dovolit investovat své finanční prostředky do uměleckých děl. (Investice.finance.cz, 2014)

3.1. Umělecké investiční společnosti

Základní možností investování do umění je přes investiční společnosti, které nabízejí různé investiční fondy s různou mírou zhodnocení a rizika. Cena listu podílového fondu má také jinou cenu, která se odvíjí právě podle případné výnosnosti a rizika.

České umělecké investiční fondy

V České republice je možné investovat například do fondu Artefin, který spadá pod investiční fond Henry If Sicav, pod který spadají celkem tři podfondy, kdy jeden

z nich je právě Artefin. Tento fond se zaměřuje na obchod s významným současným českým i zahraničním uměním. Fond na svých stránkách udává, že cílové zhodnocení fondu je mezi 7-10 % p.a. pro investory po odečtení všech nákladů, minimální investice je pak 1 milion korun a vstupní poplatek se odvíjí od počtu let držení akcií. (Artefin.cz, 2022)

Dalším fondem na českém území, který je spjat s výtvarným uměním je Proarte. Tento fond je fondem růstový a investoři odkupují investiční akcie a tím realizují své výnosy. Proarte udává, že jeho roční výnos pro investory činí 5,2 %. Minimální výši investice je pak 125 000 eur, v přepočtu přes 3 miliony korun. Minimální investiční horizont u tohoto fondu je 10 let. (Proarte.cz, 2022)

Jak se zdá dle tabulky níže, Artefin vypadá na první pohled jako lepší investice. Je ale nutné vzít v potaz, že Artefin je mnohem mladší investiční fond než Proarte a tím vzniká i jistá míra většího rizika než u Proarte, který působí na trhu více než 8 let a jeho udávaná výše kapitálů je 272 000 000 Kč.

Tabulka 2 - Porovnání dvou českých investičních fondů s uměním

	Proarte	Artefin
Zhodnocení pro investory	5,2 % p.a.	7-10 % p.a.
Minimální výše investice	125000 Eur 3 5000 00 Kč	1 000 000 Kč
Minimální investiční horizont	10 let	3-5 let

Zdroj: (vlastní zpracování)

Porovnání uměleckých fondů s jinými českými fondy

Pro komparaci českých fondů zabývajících se umění byly vybrány fondy, které se zabývají také alternativními investicemi. A to fond automobilový a následně fond věnující se výstavbám rezidenčních, výrobních a logistických nemovitostí.

Tabulka číslo 3 zobrazuje průměrné hodnoty 2 českých investičních fondů do umění doplněná o fond Engine Classic Cars. Co se tedy týká porovnání českých fondů zaměřených na umění anebo na automobily a motocykly, je to hlavně o preferencích investora. Jaký druh alternativní investice je mu bližší a který mu bude dělat větší radost. Jediný znatelný rozdíl je vidět při minimální výše investice, ta se ale při průměrování hodnot fondů Proarte a Artefin zvedla hlavně díky vysoké minimální výši investice u fondu Proarte.

Tabulka 3 - Porovnání fondů alternativních investic

	Průměr hodnot Proarte a Artefin	Engine Classic Cars
Zhodnocení pro investory	6,85 % p.a.	6 % p.a.
Minimální investiční horizont	6 let	5-7 let
Minimální výše investice	2 250 000 Kč	1 000 000 Kč

Zdroj: (vlastní zpracování)

Následující tabulka porovnává opět průměrné hodnoty uměleckých fondů, tentokrát s fondem Czech Development Fund SICAV a.s., který je určen spíše pro zkušenější investory. Je zde vidět, že minimální zhodnocení pro investory je vyšší než u uměleckého fondu. Kratší je zde také minimální investiční horizont, takže to znamená, že doba návratnosti investice je kratší než u investice do umění. Je to ale mnohem složitější fond s vyšším rizikem a pro investory které zajímá umění, či si chtějí něco konkrétního prohlížet nebo „osahat“ možná nezajímavá.

Tabulka 4 - Porovnání uměleckých fondů s developerským

	Průměr hodnot Proarte a Artefin	Czech Development Fund SICAV a.s.
Zhodnocení pro investory	6,85 % p.a.	7 % p.a.
Minimální investiční horizont	6 let	5 let
Minimální výše investice	2 250 000 Kč	1 000 000 Kč

Zdroj: (vlastní zpracování)

Zahraniční umělecké fondy

V zahraničí je nabídka možností investic do fondů s uměním o něco širší než v Čechách.

Jedním z nejvýznamnějších zahraničních fondů je The Fine Art Group. Tento fond působí na všech úrovních uměleckého trhu a funguje déle než 20 let. Hodnota zrealizovaných transakcí tohoto fondu je více než 1,4 mld USD a vnitřní výnosové procento je průměrně 14,2 %.

Dalším zahraničním fondem, který nabízí možnost investice do umění je Inartfund. Jedná se o fond z Lucemburska, který je poměrně nový, minimální investice je 125 000 USD a roční cíl návratnosti se pohybuje mezi 10 až 15 procenty.

Zahraniční akciové společnosti

Dalším způsobem, jak lze investovat do umění je přes platformy nabízející nákup a prodej akcií představující investici do uměleckých děl. Známa platforma, která tuto možnost nabízí se jmenuje Masterwork. Tato společnost spuštěná roku 2017 používá soubory dat, pro pochopení trhu a analýzu které trhy umělců zrychlují a mají atraktivní míry zhodnocení cen. Existuje zde primární a sekundární trh. Na sekundárním trhu si může investor sám nakupovat a prodávat akcie přímo od jiných investorů. Tento trh je v současné době přístupný pouze občanům Spojených států s bankovními účty v USA.

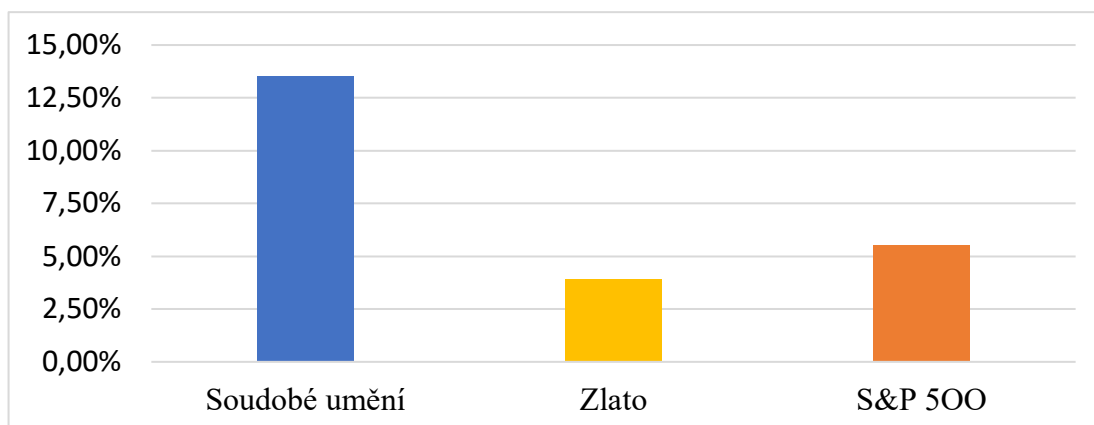
Vzhledem k výkonu růstu soudobého umění byli porovnání 4 umělci tohoto období, jejichž umělecká díla jsou zprostředkovávaná v podobě akcií právě platformou Masterwork. Jak lze vidět v tabulce níže, návratnost těchto umělců není nižší než 10 %. Vypočítaná průměrná roční návratnost u těchto 4 umělců je potom 14,085 %.

Tabulka 5 - Návratnost investice do děl konkrétních umělců

Pořadí	Umělec	Návratnost
1.	Jean-Michel Basquiat	18,09 %
2.	Banksy	13,96 %
3.	Keith Haring	13,72 %
4.	Andy Warhol	10,57 %
Průměrná návratnost		14,085 %

Zdroj: (vlastní zpracování)

Masterworks při příležitosti propagace nákupu uměleckých akcií také srovnává průměrné reálné výnosy soudobého umění s jinými možnostmi investic v období vysoké inflace jako je právě nyní. Na obrázku níže lze vidět, jak si soudobé umění stojí oproti celosvětově uznávaným příležitostem jako je S&P 500 a zlato.

Obrázek 3 - Průměrný reálný výnos v obdobích vysoké inflace

Zdroj: (vlastní zpracování na základě dat z Masterworks.io)

3.2. Porovnání prodejů v aukčních síních Sotheby'S a Christie'S

Významné aukční síně Sotheby'S a Christie'S, které vykazují největší aukční obraty, a to již několik let. Výsledky aukčních obrátů předbíhají jiné síně o několik set tisíc amerických dolarů. V následující tabulce jsou porovnány hodnoty právě těchto dvou aukčních síní od roku 2015 až po rok 2020. Jak lze z tabulky 6 vidět a jak napovídá zelená barva celkem v 5 letech ze 6 aukční síň Christie'S převyšuje jak svými obraty, tak i počtem prodejů. Jediný rok, kdy Sotheby'S svými výsledky převyšuje, je rok 2020, který byl poznamenán celosvětovou situací spojenou s onemocněním Covid-19 a celkovým propadem ekonomiky. V tabulce jsou dále uvedeny a vypočítány hodnoty absolutních přírůstků a koeficientů růstu.

Tabulka 6 - Aukční obraty největších aukčních síní

Rok	Sotheby'S			Christie 'S		
	Aukční obrat	Absolutní přírůstek	Koef. růstu	Aukční obrat	Absolutní přírůstek	Koef. růstu
2015	4 570 332 893			4 968 338 763		
2016	2 888 199 582	-1 682 133 311	0,63	3 054 089 924	-1 914 248 839	0,61
2017	3 379 835 398	491 635 816	1,17	4 446 835 398	1 392 745 474	1,45
2018	3 932 490 788	552 655 390	1,16	4 998 867 473	552 032 075	1,12
2019	3 589 239 300	-343 251 488	0,91	4 446 835 398	-552 032 075	0,89
2020	2 553 387 892	-1 035 851 408	0,71	2 157 577 683	-2 289 257 715	0,49

Zdroj: (vlastní zpracování)

Dalším jevem, který lze z tabulky vypočítat je průměrný absolutní přírůstek a průměrný koeficient růstu. Tyto čísla jsou vidět v tabulce číslo 7. Ačkoliv lze vidět z předešlé tabulky, že aukční síň Christie's svými obraty ve většině případů převyšuje, zde je vidět, že pokles je procentuálně vyšší. Vyšší je také pokles absolutních průměrných přírůstků.

Tabulka 7 - Průměrné koeficienty růstu a absolutní přírůstky

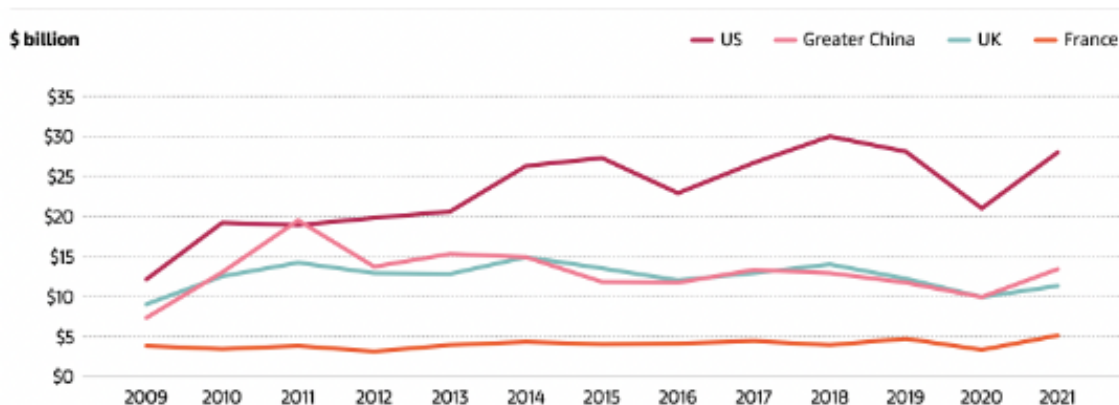
	Sotheby's	Christie'S
Průměrný absolutní přírůstek	- 403 389 000	- 562 152 216
Průmětný koeficient růstu	- 11 %	- 15 %

Zdroj: (vlastní zpracování)

3.3. Rok 2021 a trh s uměním

Trh s uměním se v roce 2021 po pandemii Covid-19 výrazně zotavil. Globální tržby se pohybovaly okolo 65 miliard USD a překonaly tak úroveň před pandemií. Od roku 2020, který byl tržbami katastrofální, se zde jednalo o vzestup 29 %. Jak lze vyčíst

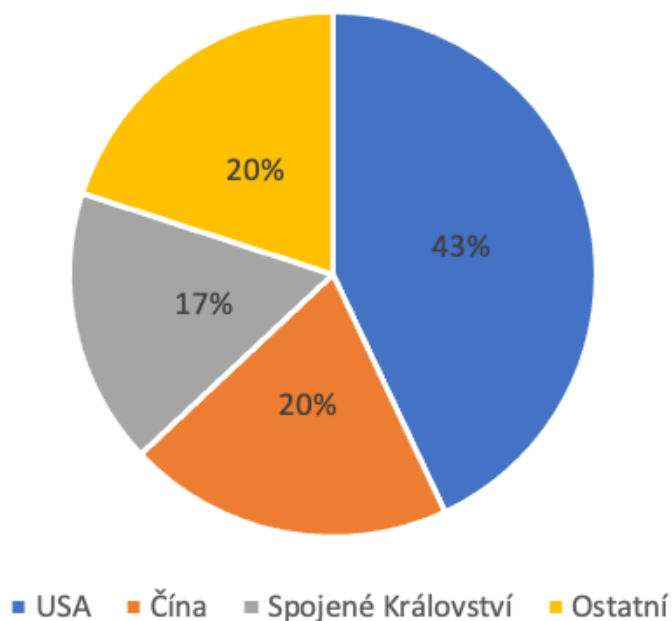
z obrázku 4, vzestup zaznamenaly hlavně země jako USA, Čína, Francie a Spojené království. Francouzský trh, který v roce 2020 zasáhl pokles o 30 % se v roce 2021 zvýšil o 50 % a dosáhl tak nejvyšší hodnoty za posledních 10 let.

Obrázek 4 - Prodeje na hlavních uměleckých trzích v letech 2009-2021

Zdroj: (Koones.com, 2022)

Na obrázku 5 je pak vidět procentuální podíl celkového obratu trhu umění v jednotlivých zemích roku 2021.

Obrázek 5 - Procentuální podíl celosvětového obratu v konkrétních zemích

Zdroj: (vlastní zpracování na základě dat z Koones.com)

Christie's a Sotheby's a jejich úspěchy roku 2021

Jak již bylo zmíněno, rok 2021 přinášel své ovoce, a to i pro dva velikány Sotheby's a Christie's. Z informací, které lze vyčíst z výroční zprávy 2021 aukční galerie Sotheby's je vidno, že padal víc než jeden dosavadní rekord. Christie's jde

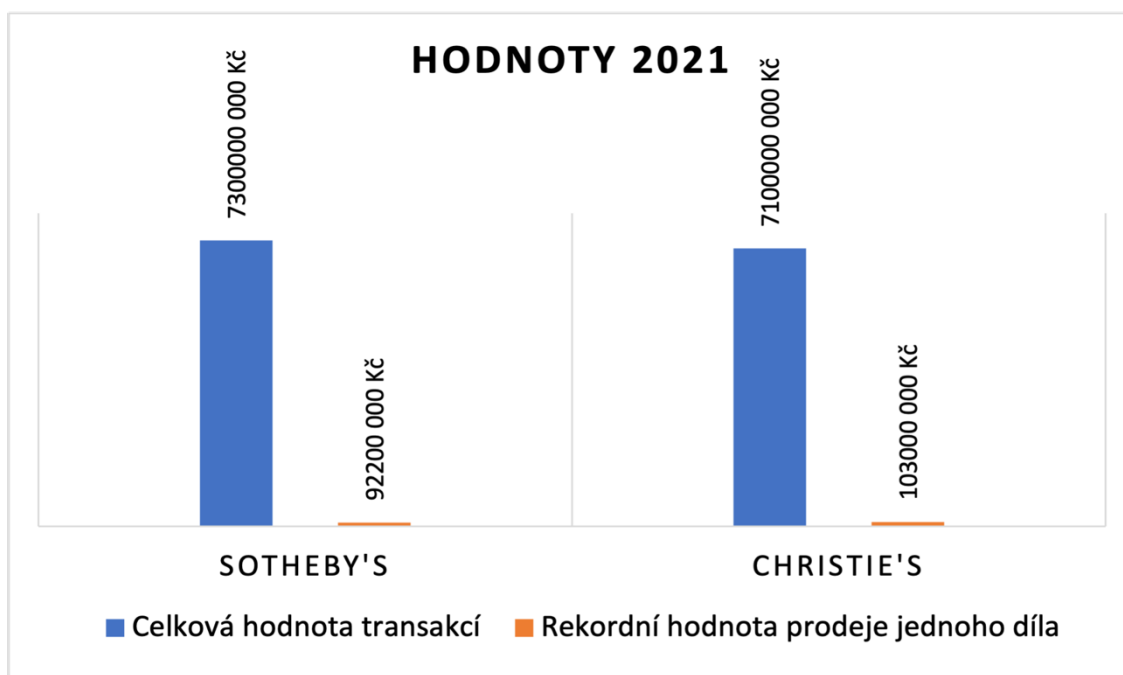
s dobou a mezi inovace nedávné doby zařadili jejich vůbec první prodej NFT, které kdy bylo nabízeno ve velké aukční síni, a to poprvé v březnu 2021. Klíčové úspěchy roku 2021 společnosti v nominální hodnotě jsou vyznačeny v tabulce 8. Obraz, který byl roku 2021 vydražen za rekordní sumu 103,4 milionů amerických dolarů je od autora Pabla Picassa. (Christie's.com, 2022)

Tabulka 8 - Významné hodnoty roku 2021 aukční síně Christie's

Celková hodnota transakcí	7,1 miliard USD
Hodnota soukromých transakcí	1,7 miliard USD
Hodnota transakcí za NFT	150 milionů USD
Rekordní hodnota prodeje samostatného uměleckého díla	103,4 milionů USD

Zdroj: (vlastní zpracování, výroční zpráva 2021 Christie's.com)

Sotheby's stejně jako Christie's zaznamenala také určité rekordy, a to hlavně v celkové hodnotě transakcí, která se vyšplhala na 7,3 miliardy USD a při hodnotě prodeje samostatného uměleckého díla. Obě aukční síně a jejich rekordy se pohybují v poměrně podobných číslech, jak lze vidět z obrázku 6.

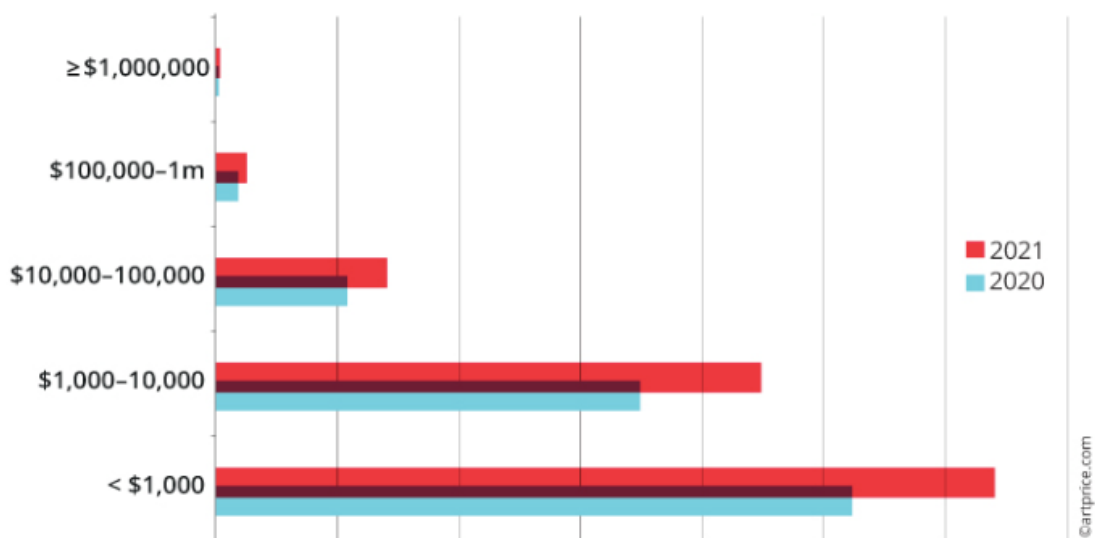

Obrázek 6 - Porovnání rekordních hodnot aukčních síní

Zdroj: (vlastní zpracování na základě dat z Widewalls.com)

To že byl rok 2021 ziskovější, než roky předešlé je vidět i na dalším obrázku, který porovnává prodané kusy umění podle cenových kategorií v roce 2021 a 2020. Na ose X jsou vidět cenové hladiny a osa Y představuje počty prodaných kusů.

Obrázek 7 - Umělecké kusy prodávané podle cenových kategorií

Zdroj: (Artprice.com, 2022)

Top 10 nejdražších děl vydražených na tuzemských aukcích roku 2021

I v České republice se prodeji velmi dařilo. Mezi nejvíce prodávané autory patřila autorka s pseudonymem Toyen, František Kupka či Emil Filla.

Bohumil Kubišta byl známý český malíř, grafik a výtvarný teoretik rodákem z Hradce Králové. Jeho vrcholné období, kdy měl možnost setkat se s osobnostmi jako Picasso. (Osobnosti.cz, 2022)

František Kupka jako další významný představitel českého umění. Narozen v Opočně, svůj život dožil ale ve Francii. Pyšní se titulem, kdy se jeho obraz stal nejdražším vydraženým dílem českého umělce vůbec. Byl to obraz *Tryskání II*, který se v londýnské Sotheby's vydražil za 7,5 milionu liber. To je v přepočtu asi 230 000 000 Kč. Odhady se přitom pohybovaly okolo 90 milionů korun. (Jtbank.cz, 2021)

Toyen, vlastním jménem Marie Čermínová. Autorka jejíž díla jsou nedílnou součástí aukčních síní a galerií v České republice. Narozena na Smíchově, avšak umírá obdobně jako Kupka ve Francii. Představitelka evropského surrealismu, která většinu svého života prožila v Paříži. Její obrazy se nabízejí po celém světě, nejvíce však právě ve Francii a u nás. Toyen si připisuje v Česku také určité rekordy. Poslední je z první poloviny května 2022, kdy se její dílo *Vidím, že má bílá stránka zezelenala* vydražilo

na 28 435 000 Kč. Tímto si získalo světový aukční rekord prodaného obrazu z 50. let a za nejdražší obraz z poválečné doby této autorky. (Aloos.cz, 2022)

Tabulka níže pak představuje 10 nejdražše prodaných děl v ČR za rok 2021 v aukčních síních.

Tabulka 9 - 10 nejdražše vydražených děl na aukcích v ČR v roce 2021

Pořadí	Autor	Dílo	Cena v mil. Kč
1.	Toyen	Cirkus	79,56
2.	František Kupka	Člověk a Země (Soubor 106 ilustrací)	51,12
3.	Toyen	Serenáda	49,005
4.	Toyen	Noční slavnost	36,48
5.	Emil Filla	Hlava starého muže	32,4
6.	Toyen	Jarmark	30,24
7.	Jan Preisler	Tři dívky v lese	29,04
8.	František Kupka	Koupání	25,2
9.	Emil Filla	Zápas	19,44
10.	Toyen	Dýchání spánku	18,15

Zdroj: (upravená tabulka z webu Artplus.cz)

Z tabulky lze vyčíst, že na prvním i desátém místě je dílo autorky Toyen, avšak rozdíl mezi cenou díla na 10. místě a cenou na 1. místě je více než čtyřnásobný. A průměrná cena těchto deseti nejhodnotnějších děl roku 2021 je 37 mil. Kč.

3.4. Český prodej umění

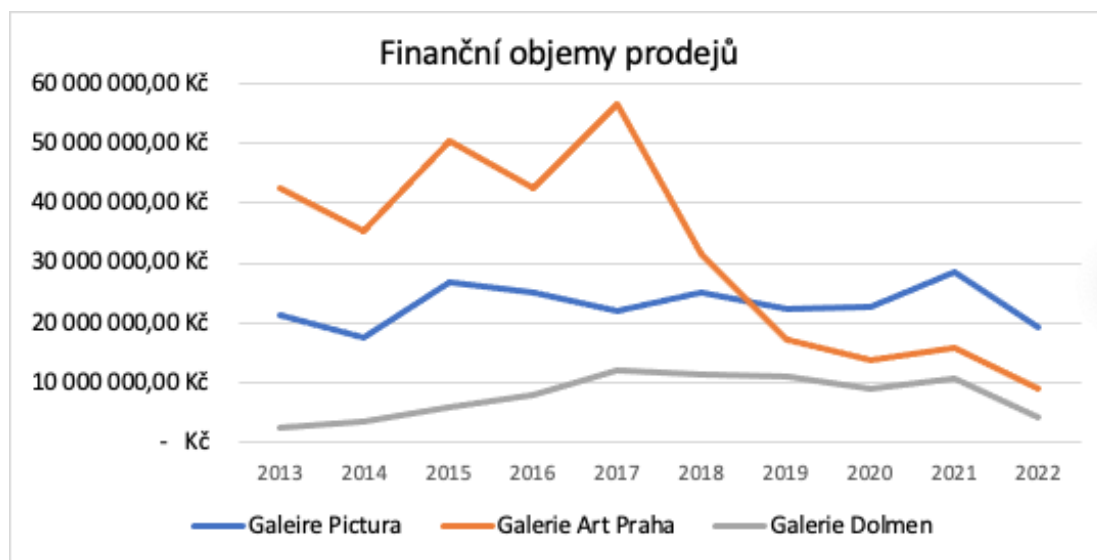
V tabulce 10 je vidět 10 děl, které byly v České republice vydraženy za rekordní ceny. Jak lze vyčíst z tabulky, největší a rekordní ceny v tuzemsku dosáhl obraz *Staropražský motiv*, od již zmiňovaného autora Bohumila Kubišty, který byl vydražen za rekordní sumu 123 600 000 Kč a stal se tak prvním dílem českých aukcí, které překonalo hranici 100 milionů korun. Tato aukce proběhla v Galerii Kodl, která je v tabulce vidět také několikrát, hned za galerií Adolf Loos Apartment and Gallery, která se může pyšnit 60 % obrazů v právě top 10. Dále jsou zde opakující se jména jako Toyen a František Kupka. (Artplus.cz, 2022)

Tabulka 10 - Historicky nejvyšší prodeje v ČR

Název galerie	Autor	Název díla	Cena
Galerie Kodl	Bohumil Kubišta	Staropražský motiv	123 600 000 Kč
Galerie Kodl	František Kupka	Divertimento II	90 240 000 Kč
Adol Loos Apartment and Gallery	Toyen	Cirkus	79 557 500 Kč
Adol Loos Apartment and Gallery	Toyen	Piková dáma	78 650 000 Kč
Adol Loos Apartment and Gallery	Oskar Kokoschka	Praha – Pohled z Křižovnického kláštera	78 487 500 Kč
Galerie Kodl	František Kupka	Plochy příčné II	78 000 000 Kč
Adol Loos Apartment and Gallery	František Kupka	Série C I. (Protihodnoty)	62 000 000 Kč
Adol Loos Apartment and Gallery	František Kupka	Tvar modré	57 422 500 Kč
Arthouse Hejtmánek	Mikuláš Medek	Akce I (Vajíčko)	57 040 000 Kč
Galerie Kodl	Toyen	Samotáři	54 000 000 Kč

Zdroj: (vlastní zpracování, data z Artplus.cz, 2022)

Na obrázku 8, je porovnání dalších českých galerií a jejich finančních objemů. Je zde vidět, jak již bylo řečeno, že v roce 2021 se trh lehce zotavil. U všech galerií je právě v roce 2021 vidět lehký nárůst. Poslední zjištěné hodnoty jsou tedy k datu 06/2022.

Obrázek 8 - Finanční objemy v letech 2013-2022

Zdroj: (vlastní zpracování na základě dat z Artplus.cz)

Vzhledem k nevyrovnanosti spojnic je zajímavé se podívat dále i na absolutní přírůstky a koeficienty růstu galerií jednotlivě, a to konkrétně na Galerie Art Praha, u které je trend spojnice viditelně klesající. Z těchto hodnot lze následně vypočítat také průměrný absolutní přírůstek finančních objemů a průměrný koeficient růstu.

Tabulka 11 ukazuje hodnoty absolutních přírůstků a koeficientů růstu Galerie Art Praha v jednotlivých letech, u které lze vidět nejvyšší pokles finančních objemů již z obrázku předchozího.

Tabulka 11 - Absolutní přírůstky a koeficienty růstu v jednotlivých letech

Galerie Art Praha	Finanční objemy	Absolutní přírůstky	Koeficient růstu
2013	42 333 300,00 Kč		
2014	35 367 500,00 Kč	- 6 965 800,00 Kč	0,835
2015	50 491 600,00 Kč	15 124 100,00 Kč	1,428
2016	42 600 300,00 Kč	- 7 891 300,00 Kč	0,844
2017	56 659 200,00 Kč	14 058 900,00 Kč	1,33
2018	31 612 000,00 Kč	- 25 047 200,00 Kč	0,558
2019	17 183 200,00 Kč	- 14 428 800,00 Kč	0,544
2020	13 953 700,00 Kč	- 3 229 500,00 Kč	0,812
2021	15 780 000,00 Kč	1 826 300,00 Kč	1,131
2022	8 989 000,00 Kč	- 6 791 000,00 Kč	0,57

Zdroj: (vlastní zpracování na základě dat z Artplus.cz)

U Galerie Art Praha je možné také vypočítat průměrný absolutní přírůstek a průměrný koeficient růstu. Jak lze vidět i z grafu, obě hodnoty mají záporná čísla. U průměrného absolutního přírůstku se jedná v záporném čísle o více než 3,5 milionu korun a průměrný koeficient růstu dosahuje dokonce záporné dvouciferné hodnoty, viz tabulka č. 12.

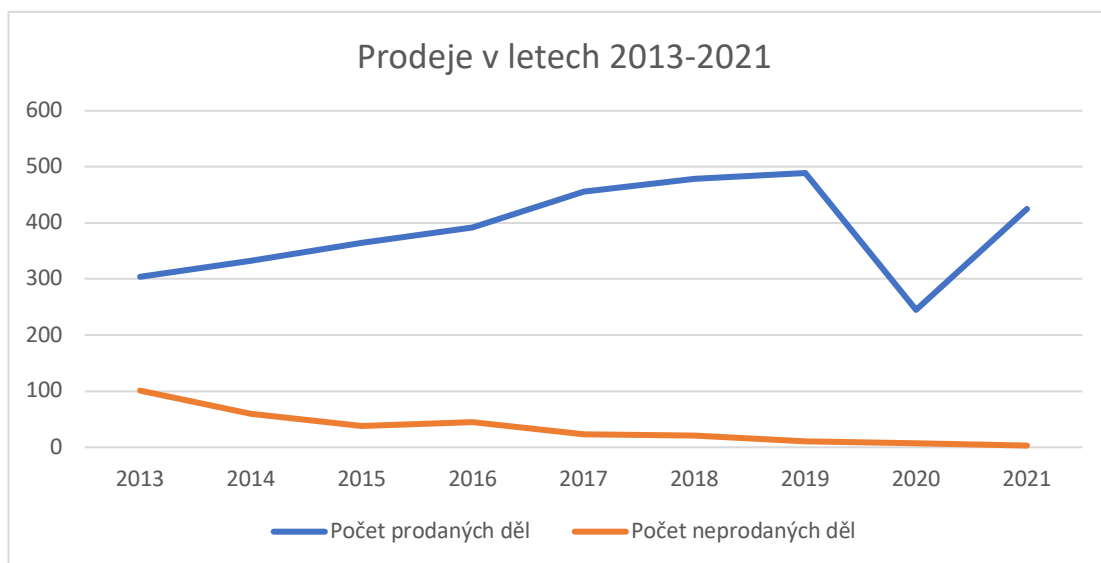
Tabulka 12 - Průměrný absolutní přírůstek a koeficient růstu za posledních 9 let

Průměrný absolutní přírůstek	- 3 704 922,22 Kč
Průměrný koeficient růstu	- 16 %

Zdroj: (vlastní zpracování na základě dat z Artplus.cz)

Další galerií, která stojí za zmínku a za intenzivnější pohled je Galerie Kodl, a to i díky tomu, že se právě v této galerii uskutečnila aukce, kde vznikl nejhodnotnější prodej. Obrázek níže ukazuje počet prodaných a neprodaných uměleckých děl za období posledních 9 let. Průměrně se tedy každoročně prodalo skoro 388 děl. Co se týká neprodaných děl, průměrné číslo ukazuje hodnotu 34, ale dlouhodobý trend vývoje ukazuje, že se každoročně neprodá stále méně zboží, a to má na společnost

pozitivní vliv. Co se týká prodejů, v roce 2020 je vidět značný pokles v prodejkch. Tato situace je připisována celosvětové situaci s onemocněním Covid-19, který ovlivnil globální trh, a tím i nákup a prodej.

Obrázek 9 - Počty prodaných a neprodaných děl galerie Kodl v letech 2013-2021

Zdroj: (vlastní zpracování na základě dat z Artplus.cz)

Tabulka 13 dále ukazuje finanční objemy galerie Kodl, absolutní přírůstky a koeficienty růstu, průměrný absolutní přírůstek a průměrný koeficient růstu.

Tabulka 13 - Finanční objemy, absolutní přírůstky a koeficienty růstu v jednotlivých letech

	Celkové prodané objemy	Absolutní přírůstky	Koeficient růstu
2013	150 045 000 Kč		
2014	150 248 500 Kč	203 500 Kč	1,001
2015	223 833 000 Kč	73 584 500 Kč	1,49
2016	258 856 000 Kč	35 023 000 Kč	1,156
2017	375 437 000 Kč	116 581 000 Kč	1,45
2018	348 342 000 Kč	-27 095 000 Kč	0,928
2019	530 705 000 Kč	182 363 000 Kč	1,524
2020	351 209 000 Kč	-179 496 000 Kč	0,662
2021	496 364 000 Kč	145 155 000 Kč	1,413

Zdroj: (vlastní zpracování na základě dat z Artplus.cz)

Hodnoty jako průměrný absolutní přírůstek a průměrný koeficient růstu finančních objemů galerie jsou kladné, to lze vidět na tabulce číslo 14. Proto lze tvrdit, že galerie z dlouhodobého hlediska prosperuje.

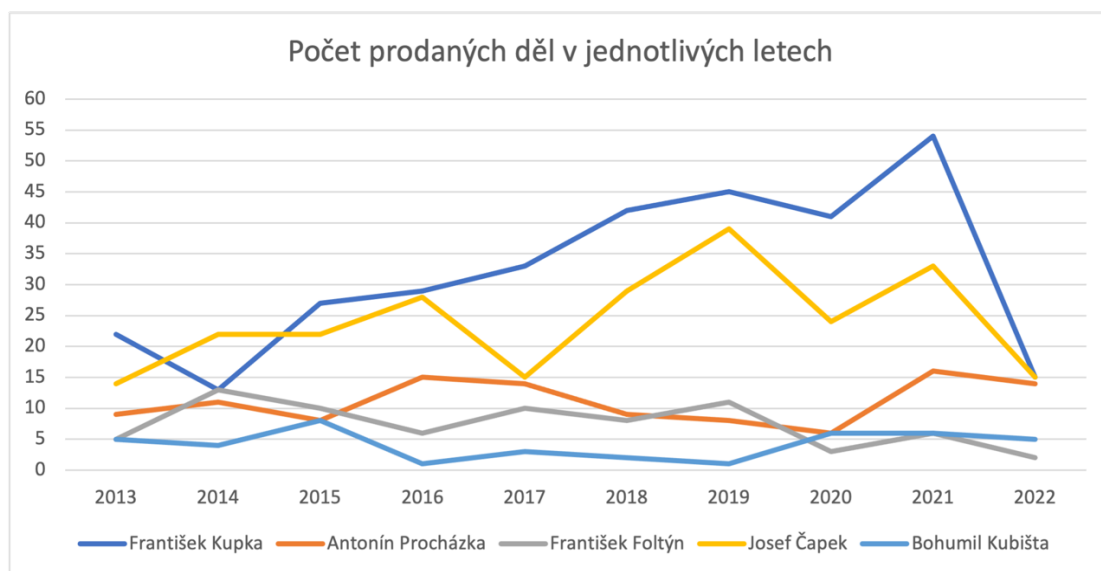
Tabulka 14 - Průměrný absolutní přírůstek a průměrný koeficient růstu Galerie Kodl

Průměrný absolutní přírůstek	38 479 887,89 Kč
Průměrný koeficient růstu	16 %

Zdroj: (vlastní zpracování)

3.5. Česká moderna a její prodej

V posledních patnácti letech je na českých aukcích a v českých galeriích velmi oblíbené období moderny. Prodej uměleckých děl z tohoto období absolutně převyšuje jakákoliv jiná u nás. Jména jako František Kupka, Bohumil Kubišta, Josef Čapek, František Foltýn a další, jsou těmito událostmi často doprovázeny. Obrázek 10 porovnává jednotlivé prodeje těchto umělců v posledních 10 letech. Je patrné, že nejvíce prodaných děl se připisuje Františkovi Kupkovi.

Obrázek 10 - Počet prodaných děl jednotlivých umělců v posledních 10 letech

Zdroj: (vlastní zpracování na základě dat z Artplus.cz)

Lze spočítat, kolik obrazů, od kterých umělců se průměrně od roku 2013 do letošního roku 2022 prodalo, viz tabulka 15.

Tabulka 15 - Průměrný počet prodaných děl v letech 2013-2021

	František Kupka	Antonín Procházka	František Foltýn	Josef Čapek	Bohumil Kubišta
Průměrně	30,7	9,7	7,3	22,7	3,7

Zdroj: (vlastní zpracování na základě dat z Artplus.cz)

3.6. Celosvětové rekordní prodeje uměleckých děl

Určitě zajímavá jsou historicky nejvýše vydražená díla. Objevují se zde jména jako Pablo Picasso, Leonardo da Vinci či Vincent Van Gogh. Následující tabulka 16 popisuje název díla, autora a rekordní hodnotu prodeje.

Tabulka 16 - Top 10 celosvětově nejdražších uměleckých děl

Pořadí	Umělec	Název díla	Cena
1.	L. da Vinci	Salvator Mundi	475 mil. USD
2.	Pablo Picasso	Les Femmes d'Alger	195,8 mil. USD
3.	Amedeo Modigliani	Nu Couché	186,1 mil. USD
4.	Vincent Van Gogh	Portrét Dr. Gacheta	163,4 mil. USD
5.	Amedeo Modigliani	Nu Couché (sur le côté gauche)	162 mil. USD
6.	Francis Bacon	Třu studie Luciana Freuda	158,2 mil. USD
7.	Pierre-Auguste Renoir	Bal du moulin de la Galette	154,7 mil. USD
8.	Qi Baishi	Dvanáct obrazovek na šířku	148,7 mil. USD
9.	Pablo Picasso	Garçon a la pipe	142,7 mil. USD
10.	Edvard Munch	The Scream	135,2 mil. USD

Zdroj: (vlastní zpracování na základě dat z Koones.com)

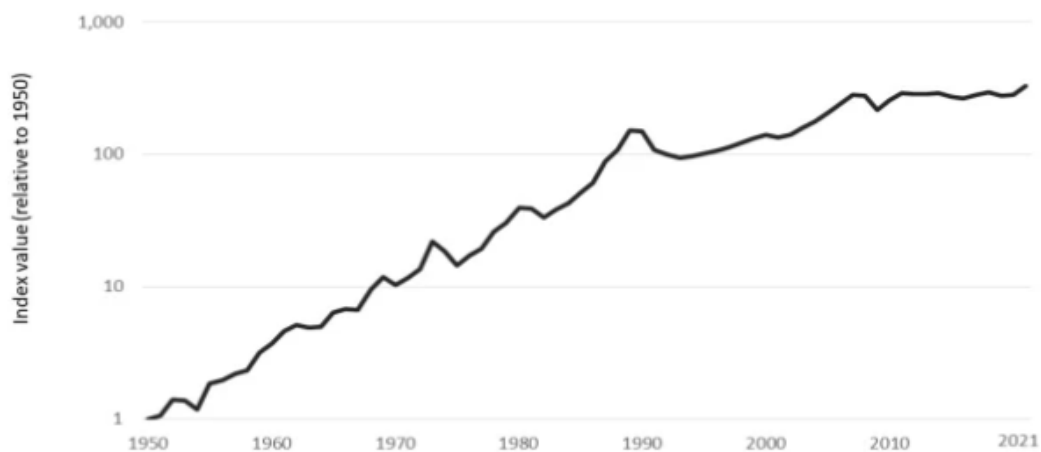
3.7. Indexy na trhu s uměním

Indexy na trhu s uměním, stejně jako i na ostatních trzích jsou základními statistickými ukazateli měřícími vývoj celého trhu. Pro investory mají tedy velký význam, který ukazuje, jak se například daný předmět na určitém trhu vyvíjí, či jakou tendenci růstu má daný trh či daná komodita na konkrétním trhu. Mezi nejznámější a zároveň nejužívanější indexy na trhu s uměním jsou:

- **Mei Moses Index**

Mei Moses index používá nákupní ceny stejného obrazu ve dvou odlišných momentech k měření změny hodnoty jedinečných uměleckých děl. Na základě opakovaných prodejů od roku 1810 doteď lze tyto indexy použít k porovnání výkonnosti uměleckých podkategorií. (Sothebys.com, 2022)

Obrázek 11 ukazuje index širšího trhu s uměním od roku 1950 do roku 2021. Tento index ukazuje křivku poptávky na celém trhu. Index byl zahájen jako jednobodový a jeho roční tempo růstu je 8,5 %.

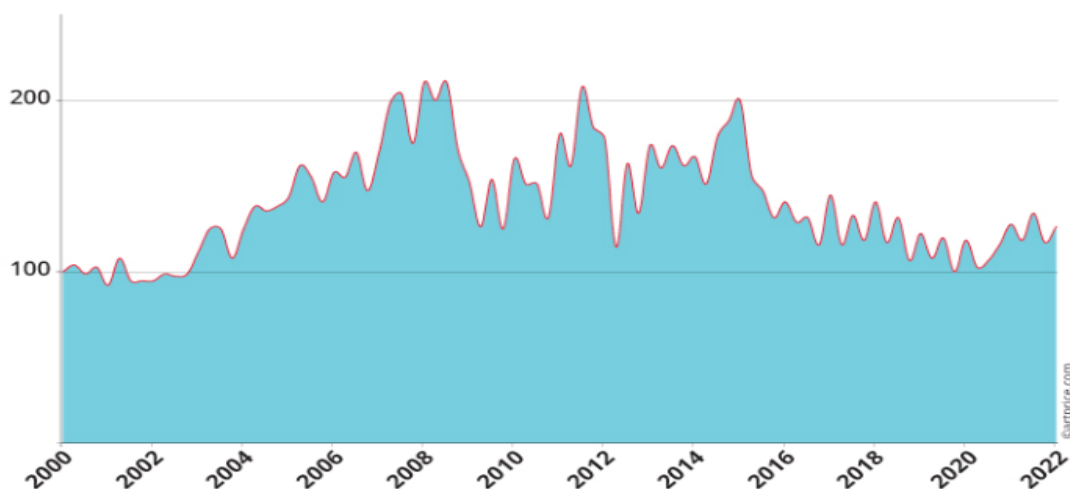
Obrázek 11 - Mei Moses Index 1950-2021

Zdroj: (Sothebys.com, 2022)

- **Global Artprice Index**

Tento index je nejpoužívanější cenový index na trhu světového umění. Sestavili ho analytici organizace Artprice. Od roku 1987 se organizaci Artprice.com podařilo sestavit velice komplexní a rozsáhlou databázi, která zahrnuje několik desítek milionů aukčních výsledků. (Artprice.com, 2022)

Na obrázku 12 je vidět vývoj Global Artprice Indexu za posledních 22 let na bázi 100.

Obrázek 12 - Global Artprice Index v letech 2002–2022

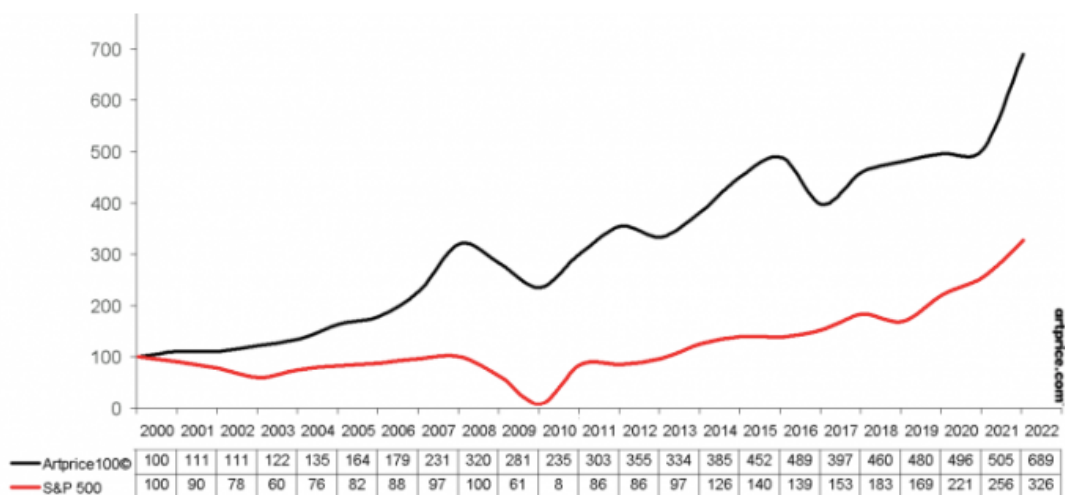
Zdroj: (Artprice.com, 2022)

Společnost Artprice také zveřejňuje další indexy mezinárodního trhu s uměním, a to takové, které se věnují jednotlivým kategoriím. Tyto kategorie jsou například Old Masters, Post – War, Sculptures, Painting, 19th Century či poměrně nový index Artprice100®, který je určen pro finančníky a investory.

Cílem indexu Artprice100® je monitorovat a kvantifikovat nárůst hodnoty trhu s uměním, který je zaměřený na jeho nejstabilnější prvky. Je to nový nástroj, pro podporu rozhodování společnosti Artprice. Tento index zahrnuje každý rok top 100 nejvýznamnějších umělců na trhu, podle jejich průměrných výkonů za posledních 5 let.

Jak lze jasně vidět z následujícího obrázku 13, z dlouhodobého hlediska výkonnost Artprice100® značně převyšuje výkonnost amerického akciového trhu, jak je porovnáván s indexem S&P 500.

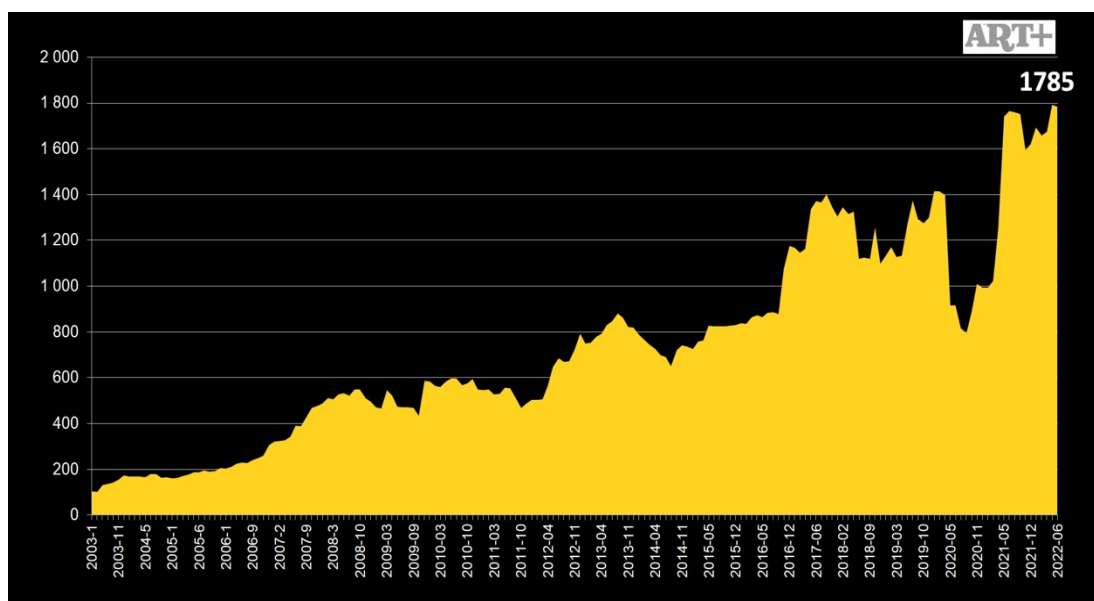
Obrázek 13 – Porovnání Indexu Artprice100® a S&P 500 v letech 2000-2022

(Zdroj: Artprice.com, 2022)

- **Index ART+**

Tento index je cenovým indexem, který je tvořen pro český trh zabývající se uměním. Tento index zahrnuje celkový obrat, ceny neprodaných uměleckých předmětů či výši nárůstů. Vzhledem ke skutečnosti, že se do tohoto indexu zahrnují právě i neprodané položky, tak se zabráňuje tomu, aby byl index nadhodnocený. (Artplus.cz)

Jak lze vidět z následujícího obrázku 14, Česká republika a její aukční trh s uměním zaznamenává opravdu rekordní hodnoty. V květnu tohoto roku dosáhl tento index svého historického maxima, a to 1793 bodů. Tato hodnota překonala dosud nejvyšší hodnotu indexu, která byla zaznamenána v červnu 2021 a byla 1765 bodů.

Obrázek 14 - Art+ Index v letech 2003-2022

Zdroj: (Artplus.cz, 2022)

- **J&T Banka Art index**

Tento index, současného umění byl založen v roce 2014. Jedná se o žebříček českých umělců, kteří byli narozeni v druhé polovině 20. století. Tento index se sestavuje na základě institucionální a kariérní úspěšnosti. Hlavní funkcí tohoto indexu je udávání zprávy o situaci na momentální umělecké situaci a připomíná ty umělce, kteří jsou nejaktivnější a jak moc vystavují svá díla ve významných institucích. Celý tento index může potenciálním investorům a sběratelům pomoci v orientaci a přehledu na současné umělecké scéně. Představuje v podstatě vodítko, pro nákup uměleckého předmětu. (Jtbankaindex.cz, 2022)

V tabulce 17 je popsáno Top 10 českých současných umělců a jejich hlavní předmět zájmu. Na první příčce se již několik let drží umělkyně Eva Koťátková.

Tabulka 17 - Top 10 nejúspěšnějších současných českých umělců

Umělec	2022	2021	2020	Médium
Eva Kořátková	1.	1.	1.	Socha/Koncept
Kateřina Šedá	2.	2.	3.	Akce/Koncept
Zbyněk Baladrán	3.	3.	4.	Koncept
Krištof Kintera	4.	4.	5.	Socha
Anna Huláčková	5.	11.	27.	Socha
Jaromír Novotný	6.	8.	16.	Malba
Dominik Lang	7.	5.	6.	Koncept/Socha
Vladimír Houdek	8.	9.	12.	Malba
Martin Kohout	9.	7.	8.	Video/Instalace
Jiří Thýn	10.	6.	7.	Foto/Instalace

Zdroj: (vlastní zpracování na základě dat z *Jtbanartindex.com*)

Další informace, které tento index ukazuje jsou například nejprodávanější autoři v českých aukčních síních ať už současní mladí, či starší šedesáti let. Jména umělců, kteří v roce 2021 vystavovali nejvíce v České republice a v zahraničí. Dále index ukazuje například techniku, kterou umělci nejvíce využívají.

Jako nejprodávanější autor na aukci je dle indexu Krištof Kintera. Tento sochař prodal svá díla v letech 2012 až 2021 v celkové hodnotě přes 13,7 milionů korun a obsadil tak první příčku mezi současnými umělci.

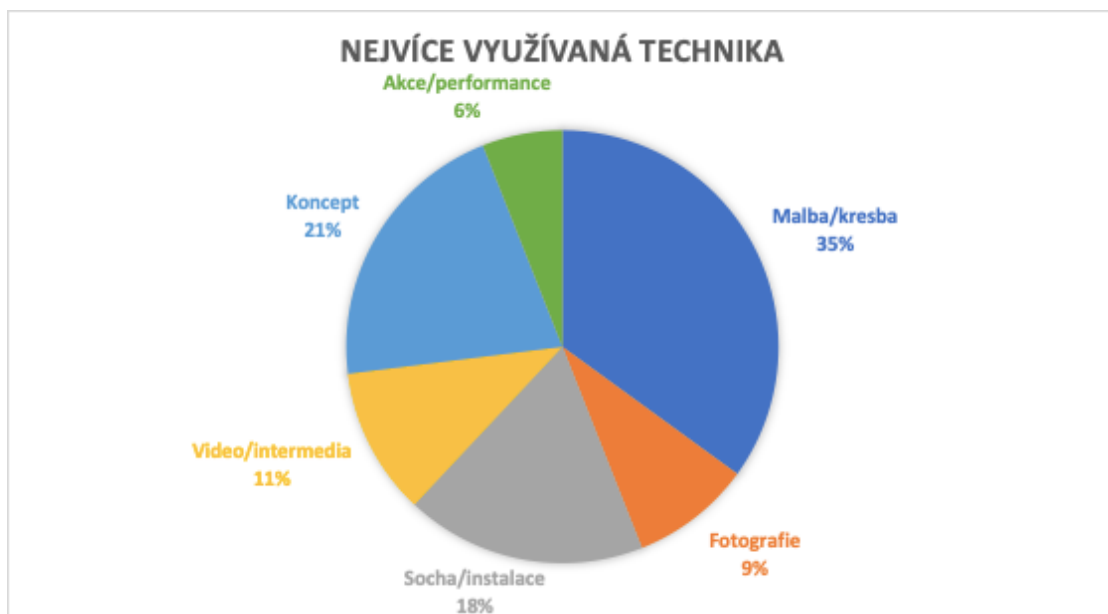
Do následující tabulky 18 byly zaneseny data, zjištěné na webu *Artplus.cz*. Dále jsou pak dopočítané průměrné ceny prodeje v každém roce. Jak lze vidět, nejvyšší prodeje se uskutečnily v roce 2018 a 2019, kdy částky převyšovali 2 miliony korun a průměrná cena jednoho díla byla větší než 100 000 Kč.

Tabulka 18 - Prodeje Krištofa Kintery v letech 2013-2021

	Finanční objemy	Počty prodaných položek	Průměrná cena jedné položky
2013	774 500,00 Kč	14	55 321,40 Kč
2014	574 000,00 Kč	14	41 000,00 Kč
2015	705 300,00 Kč	18	39 183,30 Kč
2016	665 200,00 Kč	15	44 346,70 Kč
2017	1 458 000,00 Kč	22	66 272,70 Kč
2018	2 761 000,00 Kč	24	115 041,70 Kč
2019	2 442 000,00 Kč	21	116 285,70 Kč
2020	708 000,00 Kč	15	47 200,00 Kč
2021	874 600,00 Kč	24	36 441,70 Kč

Zdroj: (vlastní zpracování na základě dat z *Artplus.cz*)

Tento index také zveřejnil nejvíce využívané techniky v umění. Hodnoty jsou zanesené do koláčového grafu a jak lze vidět, největší objem zaujímá malba, popřípadě kresba.

Obrázek 15 - Nejvíce využívané techniky v umění

Zdroj: (upravený graf na základě dat z Jtbankartindex.com)

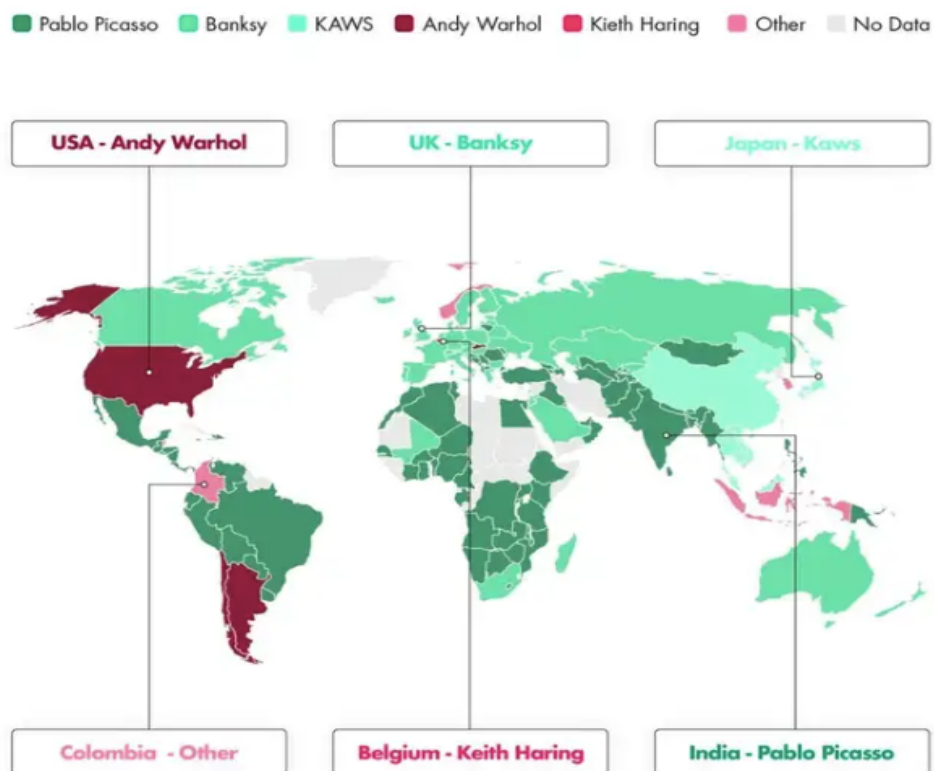
3.8. Nejoblíbenější umělci po celém světě

Každá generace umění, každé prostředí či kultura má své favority v uměleckém prostředí. Společnost My Art Broker analyzovala přes 100 umělců z ArtNet a MyArtBroker, pro zjištění, kde a jaký umělec je nejvyhledávanější prostřednictvím vyhledávače Google. Dle jejich výsledků je zřejmé, že o první místo nejoblíbenějšího celosvětového umělce se dělí Picasso a Banksy. (Myartbroker.com, 2022)

Banksy jako současný světoznámý pouliční umělec se stal mezinárodní senzací street artu. O tom, kdo je vlastně tento Banksy je známo jen málo a někteří dokonce tvrdí, že Banksy není jedna osoba, ale spíše kolektiv jednotlivců. (Myartbroker.com, 2022)

Poslední zpráva o jeho identitě je z deníku *The independent*, který zveřejnil video, na němž je ukázáno, že Banksy bude s nejvyšší pravděpodobností umělec Robin Gunningham. Ani to ale není na 100 % potvrzené. (Theindependent.co.uk, 2018)

Obrázek 16 ukazuje celosvětové oblíbenosti jednotlivých umělců vyhledávaných prostřednictvím vyhledávače Google v konkrétních zemích.

Obrázek 16 - Nejoblíbenější umělci v konkrétních zemích celého světa
Zdroj: (Myartbroker.com, 2022)

4. Formulace doporučením pro investory

Při zprávách z posledních dob je patrné, že na trhu s uměním padají rekordy a to celosvětově. Dalo by se tedy tvrdit, že potenciál trhu s uměním a možností do něho investovat je zcela určitě rentabilní a že toto odvětví je vcelku stabilní. Vzhledem k rekordním hodnotám by se mohlo zdát, že pro nákup uměleckého díla, je potřeba disponovat vysokou sumou financí, ačkoliv tomu tak zcela není. Pokud si investor nemyslí na rekordní autory, není zapotřebí mít miliony. Pro nákup prvního uměleckého díla, jako rozšíření svého investičního portfolia stačí i pár tisíc korun.

Jak již bylo zmíněno, není potřeba být zrovna milionář pro nákup uměleckých děl. Je ale důležité si dát pozor na to, aby sběratel či investor pořídil předmět v co nejvyšší možné kvalitě. Pro to by se měl investor před prvním nákupem pořádně rozhlédnout, a to ať už v galeriích či v online prostředí. Sledovat umělce, online výstavy, chodit na klasické výstavy a seznamovat se s uměním jako takovým. Také je dobré, zjistit, co se člověku vlastně líbí a co ne, pokud chce mít sběratel či investor z díla radost a obdivovat jeho krásu.

Dalším aspektem, pro nákup uměleckých děl je sledování vývoje daného odvětví či autora. Vzhledem k poměrně dobře dostupným informacím o konkrétních umělcích a dílech je dobře vidět, zda má umělec ještě nějakou tendenci růstu a rozvoje. Pokud ano, je zde předpoklad pro rostoucí ceny jeho děl. Tento příklad, je vidět právě u street artového umělce již zmíněného Banksyho v kapitole 3.8. Jeho kontroverzní díla a vůbec to, že jeho identita není známá, a to, jak to lidi fascinuje pomáhá rozhodně k růstu cen jeho děl.

Už při koupi takového díla je ale nutné myslet na jeho prodej. Objasnit si, jakého záměru chce investor dosáhnout, zda chce dílo prodat s určitou marží, jakou a jak dlouho ho chce držet, popřípadě zda ho chce pouze pro své potěšení.

Důležité je také rozlišit, zda je investor spíše konzervativnější či spekulativnější. Konzervativnější investor by měl většinou nakupovat takové autory, kteří jsou dlouhodobě obchodovatelní. Takové, u nichž je předpoklad následného zisku při pozdějším prodeji téměř jistý. Spekulativnější investor, který se nebojí riskovat pak může nakupovat i méně známá jména, umělce současného umění, či opravdu mladé umělce. Zde je to úskalí, že se kupující ještě nemůže pořádně odrazit od dlouhodobých trendů růstu či vývoje daného umělce nebo odvětví. Pokud ale nešlápne vedle, jeho následný výdělek po několika letech může trhat rekordní hodnoty.

Vzhledem k množství prozkoumaného a zpracovaného materiálu autorka hodnotí investování do umění jako vhodné pro ty, které toto odvětví zajímá a baví. Je to určitě zajímavým rozšířením portfolia, který přináší snížení rizika a dále potěšení nejen z hlediska toho, že investor něco vlastní, ale i z toho, že mu například zdobí jeho obydlí.

Z mého pohledu bych takovouto investici doporučila právě těm investorům, kteří se o umění celkově zajímají a nějakým způsobem je to baví, či naplňuje

Pokud se na tuto problematiku podívám čistě pragmaticky, jedná se také o poměrně kvalitní nástroj, jak zmírnit dopady momentální inflace, která u nás v roce 2022 dosahuje dvouciferných čísel. Že je to poměrně výkonná investice lze vidět i při porovnání se zlatem či indexem S&P 500.

ZÁVĚR

Cílem této práce byla analýza umění jako alternativní investice a komparace s jinými alternativními investicemi. V první části této práce, a to teoretické, bylo popsáno několik možných alternativních investic a možností do nich investovat. Těmito možnostmi byly například zvířata, NFT tokeny či alkohol.

Dále pak v praktické části lze naléznout komparaci konkrétních umělců pro zjednodušení rozhodování potencionálních investorů, kam by mohli investovat. Komparace výnosnosti fondů zabývajících se uměním s například fondy, které mají ve svém repertoáru automobily. V tomto případě se výsledky pohybovaly v podobných číslech. Byly zde zkoumány a komparovány dvě největší společnosti na trhu s uměním. a to aukční síně Christie's a Sotheby's z hlediska času a jejich obratu.

V praktické části je také podrobněji rozebrán rok 2021 a čísla spojená s tímto rokem, komparace výsledků s rokem 2020, který byl velmi ovlivněn pandemií způsobenou nemocí Covid-19. Práce například vyobrazuje tabulku top deseti nejvyššími prodeji v tuzemsku v tomto roce.

Pro orientaci pro investory je přiloženo několik obrázků s indexy zabývajících se uměním. Z těchto indexů lze vyčíst většinový pozitivní trend růstu, dokonce i to, že index Artprice100® převyšuje svými body index S&P 500 jak je zobrazeno na obrázku číslo 3.

POUŽITÁ LITERATURA

31 nejslavnějších sochařů v historii / Čl | Thpanorama - Udělej si dnes lepší!. Thpanorama - Udělej si dnes lepší! | Věda, kultura, vzdělávání, psychologie, sport a zdravý životní styl. [online]. Copyright © [cit. 15.02.2022]. Dostupné z: <https://cs.thpanorama.com/articles/arte/los-31-escultores-ms-famosos-de-la-historia.html>

Artefin: Fond Artefin. *Artefin.cz* [online]. 2022, 2022 [cit. 2022-07-10]. Dostupné z: <https://www.artefin.cz/fond/>

Bohumil Kubišta. *Osobnosti.cz* [online]. 2022 [cit. 2022-06-13]. Dostupné z: <https://zivotopis.osobnosti.cz/bohumil-kubista.php>

BUREŠ, J. Aukce není synonymem pro dražbu. *Realit.* [online]. 2008. [cit. 2010-02-02]. Dostupné na WWW: <<http://realit.cz/clanek/aukce-neni-synonymem-pro-drazbu>>)

Czech Fund: Investiční fondy [online]. [cit. 2022-07-10]. Dostupné z: <https://czech-fund.cz/development/>

Dorotheum [online]. 2022 [cit. 2022-05-14]. Dostupné z: <https://www.artplus.cz/cs/aukcni-sin/6-dorotheum/>

DVOŘÁKOVÁ, Valerie. V Sotheby's se vydražil Kupka za 230 milionů i tenisky Nike. *Osobnosti.cz* [online]. 2021 [cit. 2022-05-13]. Dostupné z: <https://www.jtbank.cz/svet-ocima-banky/1183606-v-sotheby-s-se-vydrazil-kupka-za-230.html>

Engine Fond. *Engine Fund* [online]. 2022 [cit. 2022-07-10]. Dostupné z: <http://www.engine-fund.com/cz/engine-fond>

FIALA, Petr. *Aukce: teorie a praxe*. Praha: Professional Publishing, 2012. ISBN 978-80-7431-099-7.

Investice do sudů s whisky – co byste měli vědět? | Blog | Portu. Portu Gallery – Online investiční galerie [online]. Copyright © 2021 WOOD [cit. 15.02.2022]. Dostupné z: <https://gallery.portu.cz/blog/investice-do-sudu-s-whisky-co-byste-meli-vedet/>

Investice do vína – Jak začít vydělávat? *Wine-talks.com* [online]. 2022 [cit. 2022-04-26]. Dostupné z: <http://www.wine-talks.com/investice-do-vina-jak-zacit-vydelavat/>

Investice do whisky nebo do akcií [online]. Michl Aleš, 2018 [cit. 2022-02-06]. Dostupné z: <https://forbes.cz/investice-do-whiskey-nebo-akcii-souboj-vyhrava-alkohol-ale-s-riziky/>

Investice do whisky, nebo do akcií? Souboj vyhrává alkohol, ale s riziky. Forbes [online]. Copyright © 2022 MediaRey, SE [cit. 06.02.2022]. Dostupné z: <https://forbes.cz/investice-do-whiskey-nebo-akcii-souboj-vyhrava-alkohol-ale-s-riziky/>

Investiční mince Český lev | Česká mincovna. Výrobce pamětních mincí a medailí | Váš dodavatel investičního zlata | Česká mincovna [online]. Copyright © 1993 [cit. 06.02.2022]. Dostupné z: <https://ceskamincovna.cz/investicni-mince-cesky-lev-1752-p/>

Investiční zlato z pohledu investora. Investiční zlato. | Přímý dovoz | Nejlepší ceny! [online]. Copyright ©2003 [cit. 06.02.2022]. Dostupné z: https://www.zlate-mince.cz/zlato/investicni_zlato.htm

Investing Definition. Investopedia: Sharper insight, better investing. [online]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/i/investing.asp>

KALABIS, Zbyněk. Kdy má smysl investice do umění a jak probíhá aukce [online]. In: . 2017 [cit. 2022-05-13]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/clanky/kdy-ma-smysl-investice-do-umeni-a-jak-probiha-aukce/>

McAfee, R. Preston, and John McMillan. "Auctions and Bidding." *Journal of Economic Literature*, vol. 25, no. 2, 1987, pp. 699–738. *JSTOR*, <http://www.jstor.org/stable/2726107>. Accessed 26 Jun. 2022.

Mona Lisa - cena slavného obrazu v roce 2021 - Fondik.cz. Fondik.cz - přehledné informace o podílových fondech a financích[online]. Copyright © 2017 [cit. 15.02.2022]. Dostupné z: <https://www.fondik.cz/zajimavosti-ze-sveta-financi/mona-lisa-cena>

Neotevírat! A nepřehlížet. Investiční víno jede, Nejedlého fond připisuje 25 procent . Forbes [online]. Copyright © 2022 MediaRey, SE [cit. 15.02.2022]. Dostupné z: <https://forbes.cz/neotevirat-a-neprehlizet-investicni-vino-jede-nejedleho-fond-pripisuje-25-procent/>

NFT token přehledně: co to je, jak vytvořit a kde ho koupit | E15.cz. E15.cz - Byznys, politika, ekonomika, finance, události [online]. Copyright © 2001 [cit. 06.02.2022]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/kryptomeny/nft-prehledne-kde-koupit-a-jak-vytvorit-token-jenz-hybe-kryptosvetem-1383564#Jakfunguje>

NOVOTNÝ, Josef. Investování na finančních trzích s podporou psychologické analýzy. Ostrava: Key Publishing, 2018. Monografie (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-291-4.

PICARDO, Elvis. Investing. Investopedia.com [online]. 30.4.2021 [cit. 2022-02-23]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/i/investing.asp>

PROCHÁZKA, Tomáš. Vyplatí se investice do umění, aneb za kolik se v krizi vydraží umělecké dílo? Investice.finance.cz[online]. 07.04.2014 [cit. 2022-04-26]. Dostupné z: <https://investice.finance.cz/zpravy/finance/410666-vyplati-se-investice-do-umeni-aneb-za-kolik-se-v-krizi-vydrazi-umelecke-dilo/>

REVENDA, Zbyněk. Peníze a zlato. 2., aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2013. ISBN 978-80-7261-260-4.

ROGERS, Jim. Žhavé komodity: jak může kdokoliv investovat se ziskem na světových trzích. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2008. Investice. ISBN 978-80-247-2342-6.

ROMEI, Francesca a Magdaléna PECHOVÁ. *Historie sochařství*. 1., Svojtka & Co, 1996. ISBN 80-7180-095-3.

Sotheby'S [online]. 2022 [cit. 2022-05-13]. Dostupné z: <https://www.sothebys.com/en/about/locations/los-angeles?locale=en>

Spekulant nebo investor – kým jste a chcete být? [online]. online, 2019 [cit. 2022-02-02]. Dostupné z: <https://www.investguru.cz/cs/spekulant-nebo-investor/>

Strong Results For Both Christie's and Sotheby's in 2021. *Widewalls* [online]. 30.12.2021 [cit. 2022-06-31]. Dostupné z: <https://www.widewalls.ch/magazine/christies-and-sothebys-2021-results>

The Art Market 2022. *www.kooness.com* [online]. 2022 [cit. 2022-06-26]. Dostupné z: <https://www.kooness.com/posts/magazine/the-global-art-market-in-2021>

The Fine Art Group. *Fine Art Group* [online]. 2022 [cit. 2022-07-10]. Dostupné z: <https://www.fineartgroup.com/>

Top 10 Most Expensive Paintings Ever Sold At Auction. *Www.kooness.com* [online]. 2021 [cit. 2022-05-26]. Dostupné z: <https://www.kooness.com/posts/magazine/most-expensive-paintings-ever-sold-here-are-the-top-10#9++Pablo+Picasso++Gar+on+++la+pipe+++1905++++142+7+million>

TREBITSCH. TREBITSCH [online]. Copyright © 2021 All rights reserved TREBITSCH [cit. 15.02.2022]. Dostupné z: <https://www.investicewhisky.cz/>

TŘEŠTÍK, Michael. *Umění sbírat umění*. 2. Modrý Mauricius, 2013. ISBN 978-80-87079-09-6.

Typy investorů - Amundi | Komerční banka. Amundi | Komerční banka - investice a fondy | Czech Republic - Homepage [online]. Copyright ©2022 Amundi Czech Republic, investiční [cit. 06.02.2022]. Dostupné z: <https://www.amundi-kb.cz/jak-zacit/proc-investovat/typy-investoru>

Umělecké směry | ARTMUSEUM.CZ. ARTMUSEUM.CZ [online]. Copyright © 1999 [cit. 15.02.2022]. Dostupné z: <http://www.artmuseum.cz/smery.php>

Umělecké směry | ARTMUSEUM.CZ. ARTMUSEUM.CZ [online]. Copyright © 1999 [cit. 15.02.2022]. Dostupné z: <http://www.artmuseum.cz/smery.php>

Úvod do investování - Patria.cz. Investice, ekonomika a finance, kurzy, akcie, měny a komodity - Patria.cz [online]. Copyright © 1997 [cit. 06.02.2022]. Dostupné z: <https://www.patria.cz/akademie/uvod-do-investovani-co-je-investice.html>

VESELÁ, Jitka. Investování na kapitálových trzích. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-647-9.

Vydělat se dá na bugatti i škodovce. Pro dobrou investici je ale potřeba srdce i rozum. Forbes [online]. Copyright © 2022 MediaRey, SE [cit. 06.02.2022]. Dostupné z: <https://forbes.cz/vydelat-se-da-na-bgatti-i-skodovce-aby-ale-investice-do-auta-prinesla-zisk-je-vedle-srdce-potreba-i-rozum/>

Výhody i nevýhody netradičních investic | Epeníze. Epeníze – Vše ze světa financí | Epeníze [online]. Copyright © 2021 [cit. 15.02.2022]. Dostupné z: <https://www.epenize.eu/vyhody-i-nevyhody-netradicnich-investic/>

Vývoj a popularita NFT. Co si o nich myslí umělci a investoři? | Česká spořitelna. 301 Moved Permanently [online]. Copyright © 2022 Česká spořitelna, a. s. [cit. 15.02.2022]. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/firmy/articles/22/vyvoj-a-popularita-nft-co-si-o-nich-mysli-umelci-a-investori>

Whisky expert Rout: Investovat do sudu je romantické, ale složité | E15.cz. E15.cz - Byznys, politika, ekonomika, finance, události [online]. Copyright © 2001 [cit.

06.02.2022]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/formen/gourmet/whisky-expert-rout-investovat-do-sudu-je-romanticke-ale-slozite-1384685>

Zlaté investiční mince - první investiční mince Krugerrand . TrustWorthy Investment - investiční zlato [online]. Copyright © 2022 TrustWorthy Investment Holding SE [cit. 06.02.2022]. Dostupné z: <https://www.twicz.com/produkty-a-sluzby/mince-a-medaile/nejznamejsi-investicni-mince/>